

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HÍRDETÉSEK:

4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következéskor 18 fillér.

Nyilattér sora 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesület
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 227.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1903.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Staubert József.

Szombat, szeptember 5.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezércikk: Kinálkozás.

A katonák visszatartása ellen.

A király és a válság.

Ügyvédek állérje.

A lippai hadgyakorlatok.

Levél a táborból.

Letartóztatott szerb tisztok.

A trónörökös a nép között.

Vasúti szerencsétlenség B.-Gyulán.

A tanév megnyitása.

Athletikai viadalmak.

Halálos vasúti katasztrófa.

Tárcák: A láncvirág. Írta: Jancsó Ilona.

Regény-Összetek: A teltekek kincse. Írta: Ritt Gyula.

Kinálkozás.

Arad, szeptember 4.

Apponyi Albert gróf, aki a miniszterelnök-jelöltek sorában mindig az első között foglalt helyet, ma beszélt. Beszédére azonban ezuttal nem hangzott fel tapsorkán, mert az összes hallgatóság egy újságíró volt.

Apponyi ma ünnepélyesen meginterwjueltatta magát, hogy a nagy politikai zűrzavarban valahogy ki ne feleltsék a kombinációból. Kinálja magát fölfelé s kinálja magát Wekerlének, akit, úgy látszik, a helyzet urának vél.

Az Apponyi-imádó újság, mely ezt az interwju-t közli, előjáróban ezeket írja:

A Wekerle-Apponyi kombináció, mely azonban csak kombináció, még most is előtérben van. Wekerle és Apponyi az utolsó na-

pokban sűrűn konferáltak egymással, és állandó levélváltásban vannak. Egyrészt a klerikális néppárt és az intranzigens agrárcsoport, másrészt a Bánffy-csoport kísérletei, hogy Wekerle és Apponyi egymáshoz való viszonyát megzavarják, teljesen meggyúsultak. A két államférfi megértette egymást és programjuk úgy a katonai, mint a gazdasági kérdésekben egy uton haladnak. A Wekerle és Apponyi programjának teljes félreismerését mutatja, ha valaki azt állítja, hogy a két politikai módosítani akarja az 1867-iki XII. törvényt.

Apponyi erre nézve azt mondta — s itt következik az interwju — hogy ez az állítás inszINUÁCIÓ, mert ő már husz éven keresztül bebizonyította beszédeivel, hogy a kiegyezésnek minden vonalon való végrehajtását akarja és hogy ma is azon az állásponton van, amelyen azelőtt volt. Apponyi kijelentette, hogy memorandumot dolgozott ki mindazon fontosabb katonai kérdésekről, melyek most nyilvános diskusszió tárgyát képezik, s mely emlékirat elfogja oszlatni a kéte'yeket. Ennek a memorandumnak a tartalmát csak első parlamenti beszédében fogja a nyilvánossággal megismertetni. Annyit azonban sejteni engedett, hogy e memorandum teljesen azonos a Wekerle nézeteivel. Hangsúlyozza, hogy a közte és Wekerle között állítólag előfordult féltékenykedési jelenetekről elterjedt hírek teljesen alaptalanok, mert Apponyi mindenütt Wekerlét jelöli

meg, mint a krízis megoldására leghivatottabbat.

Ezután rózsás álomba ringatja magát az Apponyi-barát újság. Ha Wekerle-kabinetre kerülne a sor, — írja — akkor Wekerle lenne a miniszterelnök és a kereskedelmi tárcát is magának tartaná meg, mely most az Ausztriával való kiegyezés miatt nagyfontosságú. Pénzügy-miniszter maradna Lukács, és épígy maradna Darányi és Kolossyváry. A belügy-miniszteri tárcát Apponyinak, az igazságügyit Hódossynak ajánlaná fel Wekerle. De Hódossyról komoly betegsége miatt feltehető, hogy ismét visszautasítaná az igazságügyi tárcát, mint a hogy visszautasította Tisza és Khuen idejében. Így tehát csak a közoktatásügyi és igazságügyi tárca volna betöltetlen.

A helyzet megérthetése végett tudnunk kell, hogy a király Apponyi és Wekerle audienciái után kellemetlenül érezte magát a nemzeti követelések miatt, és hogy ennek a két férfiúnak idevonatkozó tanácsait, melyek csak a nyelvkérdésben tértek el némileg — Wekerle ideiglenes, Apponyi végleges megoldást kíván — túlzottaknak tartotta. Csak a későbbi audienciák, különösen Lukács és Darányi kihallgatásai győzték meg a koronát arról, hogy Apponyi és Wekerle a helyzetet helyesen festették le, és hogy ezeknek az államférfiaknak a javaslatai komoly figyelmet érdemelnek. Minthogy mindez nemsokára ismeretessé vált, Wekerle és

A láncvirág.

Írta: Jancsó Ilona.

Régen volt. A fiú láncvirágot szedett, a leány karikába fűzte...

A láncvirág díszlett a kert aljában. Egyéb még csak akkor bujt. A csira-bomlás szinte emelte a hőlétől porhanyó földet. A fű is akkor kezdett szállakzni seiyemesen s a nyirkosabb helyeken egy-egy kába-tó berzenkedett, mint zöld tuskéjú sün. Még tokban volt a boglárvirág s csak sejtetni lehetett itt-ott egy-egy ibolyát, a láncvirág belekapaszkodva a fiatal tavaszi verőfénybe, máris kitért életűs, tüzes, sárga kelyhét, uralkodva az alig színesedő rögök fölött. Néhol csillagszerűen, elszórva sárgállott, máshelyt olyan sűrűn bujt virág-virág mellé, hogy a szín egybe szakadt, mint egy sárga vízü tö.

A fiú ott szedte, a hol a legsűrűbb volt. Közében harsant a nedves, húsos szár, a zsenegye végigcsurgott ujjai között. Ujjangva, megszesehangzón kiáltott, pedig a leány ott ült közel, egy kibarkázott vén fűz alatt:

— Siess Verus! Ujra viszek! — mondta a egy egész kévét vitt a leány ölébe.

— Mennyi! Lesz vagy száz rófi!

A leány almaarcu volt és nevető szemű.

— Na, maga kikap. Megverik! — mondja, amint annak bepizskított ruhájára néz. — Itt is! Itt is! Mivé tette!

— Mosd ki, Verica! Te ki tudod. — És a

körmeivel kezdte kapargálni a láncvirág nedvének mocskos nyomait.

— Maga füles! Különben mit tud egy fiú! A bársonyt nem lehet mosni, érti?

— Nem? Bánja a kutya! Hát a tétet?

— Ezt igen. Ez csak olyan, ni. De azért ezt sem szabad piszkolni.

— Akkor kapsz? ... Utnek téged? — s mikor így, hirtelen kérdezte, megvillant a szeme.

— Engem?

Ránéz Verica és egyszerűen elmondja az ő kis életének nyomorúságát. Egy-két kurta szóval. Nem panaszosan. Inkább nyegle, könnyű hangon. Igazán, de él nélkül, hogy ne fájjon annak.

— A néném ... nem nagyon ... nem is érzem ...

— Most hazudsz! Fáj! — vitatott rá éles hangon, mint egy vércse.

— Én jobban tudom, hogy nem fáj, na! — Megdobja egy virág fejével, éppen archa. Ugy éri a fiut, mint egy darab parázs.

— Ne verekedj, te majom!

Azt hiszi, hogy haragszik Verára. Minden kis izma feszül. Haragszik a szemeivel, fogalval. Ránéz, tépni szeretné azt a kis semmiséget. Szidja nagy indulattal, mert nem tudja, mi az érzés, ami mohó, nagy terjedéssel ellepte kis lelkét, uralkodva teljességével minden egyében, mint a láncvirág a halvány kis csirákon. És ha rendelkeznek olyan szavakkal, olyan mozdulatokkal, amelyek kifejeznék azt,

a mi benne forr: az lenne a leggyűgyöggőbb viasztalás, ami elhangzott a földön. A méltatlankodásnak legkeserűbb kifakadása. Az lenne a legégetőbb csók, ami valaha vállat, kart, borított. Az lenne a legtakaróbb ölelés.

— De csak toporog és a hajába kapdos.

— Te számár! Hát ne hadd magad. Usd vissza! Rugd!

— A németet?

— Akárkit, ha bánt!

— Nem úgy megy az. — Biggyesztett az ajkával és ezt mondotta: — Mindenkit ütnek, akinek nincs mamája.

— Legalább szaladj el. — Tégy úgy mint én ...

— Maga is kap? — A Vera körül pillás, karika szemébe összefut a fényesség.

— Taz! Ha nem teszek úgy, amint kívánják. B'zony! Miért járat a mamám bársonyba. Csak tönkre teszem. A fiúk mind rontják a ruhát. En még fiú akarok lenni! Az idén is a patakba fogok fürdeni, meglásd, ahol a legmélyebb.

— Ha nem engedik is?

A Vera keményre font kis kontya megbilient a bubján, mint egy megriadt pacsirta bóbítája és olyan okosan, mint egy kis nagymama mondta:

— Nem lehet ám azt csinálni, amit az ember akar.

— Na meglátod. Nem úgy van a fiuknál, ahogy te gondold. En már meg is mondtam: ha a kicsikám beletörök is, mégis meg-

Apponyi azon fáradozott, hogy úgy a többségnél, mint a kisebbségnél a helyzetet kikémléljék. Eleinte mindenütt szíves fogadtatásra is találtak. Sőt úgy látszott, hogy az ellenzék a nyelvkérdésben jelentékenyen redukálni fogja túlzott követeléseit. De az ellenzéki köröknek ez a hangulata csakhamar ismét megváltozott, mint a hogy az egész krízis lefolyása során nem vált be az a bizonyos kunktátor-bölcsesség, midőn hónapról-hónapra mindig nagyobb áldozatokba kerül a krízis megoldása.

Eddig a közlemény, *Wekerle*, mint azt már többször megírták az újságok, ismételtelen kijelentette, hogy nem szögál dicőségére, ha nevét Apponyi nevével kapcsolatban emlegetik. Viszont Apponyiról is tudva van, hogy *Wekerle*vel, az egyház politikai törvények megcsinálójával nem valami nagyon rokonszenvezik. Ha Apponyi most mégis össze akarja kötni a szekerét a *Wekerle* szekerével, akkor csak azt a jezsuita jelszót tartja szem előtt: „A cél szentesíti az eszközt.”

Apponyi bizonyára találni fog összekötő kapcsolatot *Lukács* Lászlóval is, kit a mai nap folyamán biztos miniszterelnök gyanánt emlegettek. Azért tehát nem fog meglepni bennünket, ha holnap egy újság-beszélgetés folyamán azt fogja kijelenteni a nemes gróf, hogy ő és *Lukács* László már régóta megértették egymást, és hogy programjuk úgy a katonai, mint a gazdasági kérdésekben egy uton halad.

A katonák visszatartása ellen.

(A nagyváradi indítvány.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, szeptember 4.

Említettük már, hogy Nagyvárad város törvényhatóságához dr. *Halász* Lajos városi bizottsági tag indítványt nyújtott be, amelyben kéri a törvényhatóságot, hogy mondja ki, hogy a harmadik évüket szolgáló katonák visszatartásáról szóló közös hadügyminiszteri rende-

letet a véderőtörvény félremagyarázásának és az ujoncozási jog kijátszásának tekinti s ilyen értelemben tiltakozó feliratot intéz az országgyűléshez. Az érdekes indítvány egész terjedelmében így hangzik:

Tek. Törvényhatósági Bizottság!

A közös hadügyminiszter elrendelte, hogy a most harmadik évüket szolgáló katonák 1903. október hó elseje helyett december hó végén szabadságoltassanak. Indokát emez intézkedés az 1889 évi VI. t. c. 8. §-ában találja, melynek utolsó bekezdése szerint a szolgálati idő:

„Végződik pedig minden szolgálati viszonyban — az állományba vétel napjára való tekintet nélkül — azon év december hó 31-ikén, amelyben az illető szolgálati kötelezettség eltelt.”

„A törvény rideg betűi szerint tehát formailag igazolva lenne amaz intézkedés, ha ugyancsak ennek a 8. §-nak első bekezdése nem jelentené ki a legkatározottabban:”

„A szolgálati kötelezettség tart a közös hadseregnél három évig a sorhadállományában, 7 évig a póttartalékban.”

Ha tehát az egy és ugyanazon §. első bekezdését tekinthetjük, akkor 1900. október 1-én szolgálatba lépett katonák három esztendője 1903. október 1-én véget ér, ha pedig ugyanazon §. utolsó bekezdését tekinthetjük, akkor ez a három esztendő nem október 1-én, de december 31-én ér véget, vagyis nem három esztendő, de három esztendő és három hónap!

A véderőtörvény eme téves szövegezéséből eredő szabványait eddig nem vették alkalmazásba s ha az erre irányuló kísérlet ellen mindenkor tiltakoztunk volna — hátrányozott köteletségünk az elien most a legerélyesebben állást foglalni.

Nemzetünknek legsajátosabb joga, alkotmányunk legerősebb garanciája ellen intézett támadás foglaltatik e rendeletben.

Ujoncozni vagyis a katonai létszámot kiegészíteni, Magyarországon csak a parlament által megszavazott törvény alapján lehet. Ez idén nem lettek megszavazva az ujoncok s ha most 1903. október elsején a harmadik éves katonák hazabocsátatnak mintegy 30.000 főre csökken a katonai létszám, ami természetes és alkotmányos következménye annak, hogy az 1903. évre esedékes ujonc létszámot ez ideig nem ajánlott meg sem a képviselőház, sem a főrendiház.

A hadügyminiszter ama törekvése tehát, hogy a katonai létszámot meg nem szavazott mennyiségben akarja fenntartani, a magyar törvényhozás ujonc megajánlási jogának egyenes kijátszása.

Ujonc megajánlási jogunk elmulaszthatlan védelmén kívül parancsoló kötelességünkké teszi a rendelet ellen való állásfoglalást ama kommentár, mellyel a hadvezetőség eme rendeletét kísérté.

Meghagyták ugyanis bizalmasan a tiszteknek, hogy a harmadéves katonákkal a visszatartás okát *tapintatosan* közöljék, de egyúttal arra is utasítást adtak, hogy a fegyelem érdekében a legkisebb renitenciát a *legpéldásabban büntessék meg*.

Mire vezet ez? A politika bevonul a kaszárnyába. Hát ettől nincs okunk félni. Hiába építik bármily magasra a kaszárnyák falait, hiába zárják el azok kapuit, hiába rácsosozzák be azok ablakait, a szabadság és egyenlőség érzete előbb-utóbb s kérielhetlenül lázítand a szuronyokra épített „Drill und Subordination” avult eszméi ellen. Nem a politizálástól való félelem, de az emueriesség késztet arra, hogy a hadügyminiszteri rendelet erőszakos végrehajtása első aggodással visszafojtott lelegzettel tekintünk.

Mindenki haza várja októberben hozzátartozóját. A katona nehéz szolgálata első percétől kezdve számítja a napokat, valamint a család a munkától elvont családtagnak a visszatérését.

Ezrek és ezrek egyszisztenciája fűződik e dátumhoz s annyi szép remény rombadólése s főképp annak elgondolása, hogy a politikusok küzdelméért az attól teljesen távol álló katonák szenvednek ártatlanul, mulhat e el emóciók nélkül?

S ha az elkeseredésre erőszak lesz a felelet, mi lehet az eredmény? Véreink pusztulása. Nem! Ennek nem szabad bekövetkeznie. Ep azért a fent előadottakra hivatkozással indítványozom: Mondja ki Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága, hogy a hadügyminiszternek a harmadéves katonák visszatartásáról szóló rendeletét a véderőtörvény félremagyarázásának s az ujoncozási jog kijátszásának tartja s mivel annak erőszakos végrehajtása szomorú bonyodalmakat idéz elő, feliratot intéz a kormányhoz és képviselőházhoz ez iránt, hogy a hadügyminisztert sérelmes rendeletének visszavonására szorítsák.

TÁVIRATOK.

A macedón bandák.

Konstantinápoly, szeptember 4. Hivatalosan közöztetik, hogy a derkozei vízvezeték mellett táviróállomást rendeztek be. Valamennyi

teszem. Ide se engednek, mégis jövök. Nem tudok mással játszani, csak veled. Ha megkötnek is, jövök. — S így beszédközbe lassanként lecsillapodott:

— Hát játszunk. Találtam egy újmodi játékot. — Nem érdezi: „akarsz”? —

Vera úgy is akar. Mindent akar, amit a fiu. Maga sem tudja miért, csak akar. —

Hüség, engedelmes, sirig tartó nagy szerelemnek még csak a csirája bomlik, mint most minden egyéb. Ahogy kipattan az ezüst ágú nyárfa selyem rügy burokja. Pedig leülne soká így a fiu mellett, hogy az most már nem haragos. Soká, soká. Mesét mondani, vagy akár tovább kötni a láncot. Vagy mind a kettőt. Csak ülni. Lepattintani a virágfejeket, karikába hajlítani a szárát mondogatván: az üveghegyen is tul... tul...

De azért játszik.

— Oda fuss a fehér fához! Állj hozzá hát-tal! Le a kezéd.

Oda pólyálja a láncot a fához. Derekát, nyakát, kis mellét, a karjait.

— Most tegyél úgy, mintha nem bírnád el-tépni. Mert te rab vagy. Olyan rab, hogy élet-fogytiglan. Én meg a bíró vagyok.

Verica belepirul, úgy tépi a láncait. Kerek almaarcával, hunyorgó szemével mimeli az erőlködést, és vigyáz, nehogy egy szem kiszakadjon...

Nem régen volt. A kis fiu vékony sétatálcával csapkodta a felgurult láncvirág pihés bugóit. A sok pihe repült és a leány felé száll. A leány a füzfa előtt ül és vár. A füzfa már gugás, odvas. Körül már magas fű, zsája, golyáhr.

Furtósen a csüszgettyű s a sok szín között csak sejtteni lehetett itt-ott egy-egy halvány nefe-lejtset. Egy hajlásznyira izmos, fehér testű nyárfa bolondul rázza fényes leveleit. A fiu körül rajzik a láncvirág pihéje... Oda ért. Mintha csak most látná meg a leányt. Megáll. Fél mozdulattal oda fordítja a fejét. Szól:

— Ni! itt vagy, Vera?

Olyan hangon mondja, mintha csodálkoznék. Pedig jól tudja, hogy mindennap ott ül, mint a csillag, ahogy minden este feljő az égre.

Azután fölsuhint a füz ágai közé s azt mondta:

— Hogy kizöldült ez a vén szamar!

— Igen, így szokott, — feleli a leány s felemeli hozzá szeméit. Ha az egész leány nem lenne egyéb csak így, ez a két szem, akkor is lenne egy hosszú történet, sok buval, nagy hüséggel takargatott kinnal, morzsán tengő örömmel.

A fiu gyötri a fát. Össze tudná tépni ezt a vén szamarat, mert mégis kell valaminek mondani ennek a leánynak. Egy megunt kutyának is kiált annyit az ember: mars!

Legjobban szeretné szó nélkül, mozdulat nélkül, csak elfujni utjából ezt a két szemet. Ezt az unalmas hosszú történetet.

— Alig lehetett járni! Az ember bemocskolja a ruháját.

Virágos nyári ruha volt rajta. Bolondító csinos. Azonban itt-ott nyomot hagyott rajta a magas növesű, enyves száru szulálak.

— Még takarítani sem lehet. Már fucsas neki! Nem való ide, csak csizma, meg vászon nadrag.

— A jövő héten kaszálnak itt, — szól akadozva a leány.

Belevág hirtelen a reménykedő hangba:

— Igen.

Mintha jégen csuszna az a szó a leány füléhez. Megcseppja hidegen. Hüvös támad körüle. Tán onnan jön a nyárfa felől... Tán havat ráz az a sok bolond levél?

— Különben hogy vagy Vera?

— En, jól.

— Pedig olyan, mint egy haldokló madár.

— Na, szép! Hát a nénéddel hogy boldogulsz?... Tüsz?... Jól teszed. Mit is csinálj egyebet. En is türok. Mindnyájan tü-rünk...

Megakad. Szeretné ha sirna a leány. Ha jajgatna. Az olyasmire jobban van berendezve. Kivált az átokra vannak kitűnő, gunyos szavai. Nem lehet alkalmazni: „tűz van, futok!”

Valahogy apránként kell magát kiszakítani abból a történetből, mely oly régi már, hogy csupa unalom.

— Tü-rünk, tü-rünk... Vagy azt hiszed, az ember azt csinálhat, amit akar? Szervusz akarat! Nem úgy megy az nálunk férfiaknál. Járomban vagyunk, fiacskám s a kötelesség csálézik a fülünkbe. A társadalom... a név... a szülők... az illem... a divat... Ha kikezdem valamelyik törvényét: hát be-csuknak az örültek házába. Így megy az, Vera és nem másképp.

... Még adott egy-két elmés, jó tanácsot a leánynak, aztán hirtelen köszönt s keresztül vágott a réten, melyre fátyolt vont a sok meg-öszült láncvirág.

török lap hosszú azonos szövegű cikket közöl egy török vámtisztól, ennek feleségéről és lányáról, akiket 14 nap előtt a kelet-ruméliai demarkacionális vonal mellett (kirkkilisszel szandák) egy komitébanda megsebesített, miután hősiiesen védelmezték magukat. A cikk az itteni kórházban fekvő sebesültek vallomásain alapul és a leghevesebben elítéli a bolgár bizottsági bandák üzemeltetéseit.

Görögország és a porta.

Athén, szeptember 4. Ralli miniszterelnök a nagyhatalmasságok itteni követéhez azt a kérelmet intézte, hogy követeljék a portánál Bachtar basának, a krusevói kormányzónak megbüntetését a török katonák által ott elkövetett kihágások miatt.

A király és a válság.

(Ujabb kihallgatások.)

Lukács László miniszterelnök-jelölt.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, szeptember 4.

A király tegnap este szerencsésen megérkezett ismét Budapestre, hogy a válság elintézését folytassa ott, ahol elhagyta napokkal ezelőtt, mikor fővárosunkból Bécsbe utazott, hogy felséges barátját, Edvárd angol királyt fogadja. — Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnököt ő felsége ma délelőtt háromnegyed óra hosszat tartó magánkihallgatáson fogadta. Ma délutáni 1 órára Andrássy Gyula gróf, 2 órára Hieronymi Károly és 3 órára Tisza István gróf voltak ő felségéhez kihallgatásra meghíva, ezek közül azonban csak Andrássy gróf és Hieronymi jelentek meg az uralkodó előtt, Tisza István gróf audienciája elmaradt, mert a meghívót későn kapta meg.

A budapesti *Esti Újság* értesülése megerősíti azt a hírt, hogy Lukács László kap megbízást a kabinetalakításra. A király holnap magánkihallgatáson fogadja őt is, Tisza István grófot is.

Ennyi történt a mai napon s ezekről részletesen az alábbi tudósításban számolunk be:

Politikusok a királlynál.

A király ma reggel 9 órakor gróf Khuen-Héderváry ideiglenes miniszterelnököt fogadta. A kihallgatás háromnegyed óráig tartott és egyelőre az az eredménye van, hogy a gróf még nem kapott megbízatást sem puhatolásra, sem a kabinetalakításra. Megállapodás történt, hogy a korona újabb kihallgatáson fogad egyes politikusokat. Ő felsége a mai nap folyamán még két politikusot fogadott, még pedig déli egy órakor gróf Andrássy Gyulát és két órakor Hieronymi Károlyt.

Egy újságírónak ma reggel volt alkalma egy olyan számottevő kormányparti politikus-sal beszélni, akinek véleményét az összes jelöltek ki szokták kérni és akinek a legbizalmasabb megbeszélésekben is része van. Szerinte a helyzet tegnap este egészen káotikus volt. Senki sem tudta, hogy mit akar a király és senki sem volt tisztában azzal, hogy mit is kelljen a koronának ajánlani. Növeli a helyzet bizonytalanságát a kormánypart háborgása. A part érzi az országos nyomást és restelkedik, hogy erre semmiféle hivatalos formában nem tud reagálni. A miniszterelnök mai kihallgatásától valami fordulatot vártak, de — úgy mondja a jelzett politikus — maga gróf Khuen sem tudta, hogy mi lesz, mikor a király fogadótermébe belépett. A kihallgatás inkább tanácsko-

zásnak készült, hogy mit is kelljen legközelebb csinálni.

A politikus nézete szerint nem várható közvetlen megoldás, sem egyenes megbízatás kabinetalakításra. A korona valakit meg fog bízni előleges puhatolásra; ez is olyan deszignálás féle, de nem határozott megbízás lesz. Legcélszerűbb volna, ha Apponyinak és Wekerlének jutna ez a megbízatás, de nem tartja valószínűnek, hogy ezt a célszerűséget fent is látják. Khuen lehetne ismét a megbízott, de ő kedvetlen és aligha óhajt még átmeneti missziót is vállalni, ha csak a király egyenesen rá nem parancsol. Azt hiszi, hogy az átmeneti puhatolási missziót a korona Darányi Ignácra fogja bízni, ami természetesen egy esetleges Darányi kabinet alakulását is elősegítő. Különben csak holnapra várja a helyzet némi javulását és felderülését.

Lukács László megbízatása.

Evvel a véleménynyel azonban egészen szemközt állnak a mai események hatása alatt keletkezett kombinációk, amelyeknek ezuttal megbízható, komoly alapjuk van. Ezek szerint Lukács Lászlónak miniszterelnökké való deszignálása biztosra vehető. Az is tudott dolog, hogy Lukács csak azokat az engedményeket hozza, amelyek már Széll Kálmánnak és Khuen-Hédervárynak is rendelkezésére állottak. Ha evvel kabinetet alakítani tud s a parlamenti rend helyre áll, úgy a válság megoldást nyer, ha pedig ezt keresztülvinni nem tudja: indemnitást kér s ennek megtagadása esetén a Házat ex-lexben is feloszlatja.

A függetlenségi pártban nagy bizalmatlansággal néznek Lukács László kormánya elé, bár ennek bekövetkezését ma már ott is biztosra veszik. Kossuth Ferenc ma több függetlenségi képviselővel tárgyalt, köztük Barabás Bélával is, kit táviratilag hívott föl Budapestre. Az ellenzéken nagy a bizalmatlanság a Lukács személye iránt, már csak az ischli klauzula miatt is. A programját „hivatalosan” természetesen nem ismerik, de abban már most megállapodtak, hogy ha hoz kedvezményt, akkor tárgyalnak vele, ha pedig s is Khuen-Héderváry módjára csak kísérletezni akar, akkor kiméletlen harcot kezdenek ellene.

A függetlenségi képviselőket ez esemény bekövetkezésének hírére a fővárosba hívták s holnap fognak határozni arról, hogy mikor tartsanak pártértekezletet. Ma este egyelőre a „Fehérlő”-ban tartottak értekezletet.

Egyébként a kormánypart egy része is politikai hibának tartaná, ha Lukács László kapna megbízást a királytól. Egyrészt a békés megoldást lehetetlenné tenné ez, mert Lukács László személyével szemben az ellenzék a legélesebb ellentállást tanusítaná, másrészt pedig attól kell tartani, hogy magában a pártban is bomlást okozna Lukács megbízatása, mert a képviselőknek egy része sem meggyőződésénél, sem pedig választóira való tekintettel nem követhetné a miniszterelnököt azon az uton, melyre Lukácsot Bécsből elindították.

A kormányparti képviselők nagy része nem csinál titkot abból, hogy a kerületében szörnyen kormányellenes a hangulat és a választók erősen követelik, hogy a képviselő a kormánnyal szemben, a nemzeti vívmányok mellett foglaljon állást. A kerületek közvéleményének ily nyomása alatt, a jövőre való tekintettel tehát

nem egy olyan képviselő van, aki kész-tetve érezné magát a szabadelvűpartból való kilépésre, ha csakugyan Lukács László deszignálnának a régi, immár kétszer visszautasított engedményekkel.

Emlegetnek egyébként egy érdekes akciót is ellenzéki részről. Arról van szó, hogy a csehek és magyarok bizonyos együttes eljárásra szövetkezzenek közös ellenségükkel, az osztrákkal szemben. A kezdeményezés e tekintetben cseh részről történt, de hogy megállapodás is lesz-e az ügyben, azt még nem tudják.

Ügyvédek afférje.

(Botrány a bíróság előtt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 4.

A nagybecskereki királyi járásbírószág helyiségében, tárgyalás közben, érdekes jelenet játszódott le a napokban. A jelenet lefolyását itt közöljük annak a jegyzőkönyvnek alapján, amelyet nyomban ott vettek föl hivatalosan.

Jelen voltak: A bíróság részéről: Alföldy Ede kir. járásbíró és Scheibl Mihály jegyzőkönyvvezető. A felek részéről: Pollák Győző dr. ügyvéd felperes és Sándor Mihály ügyvéd az alperes képviselője.

A tárgyalás megnyitásakor az alperes képviselője azt a kérelmet terjesztette elő, hogy a megyei közgyűlésre való tekintettel a tárgyalás elhalasztassék. Felperes ellenezte a tárgyalás elhalasztását, de azzal az indoklással, hogy a bíróság, panasznap lévén, tulságosan el van foglalva, kijelentette, hogy a bíróság iránt való tekintetből kőrné a tárgyalás elhalasztását, az ellenfél kívánságát azonban nem hajlandó figyelembe venni, mert annak tárgyalási modora nem tarthat igényt előzékenységre, ne lálsson ebben előzékenységet. Sándor Mihály erre azt a megjegyzést tette:

— Tehát az ellenfél vak.

Pollák Győző így vágott vissza:

— Buta.

Midőn Pollák Győző ezt mondotta, háttal volt Sándor Mihály felé fordulva, de a buta szót elég hangosan mondotta. A bíróság a kifejezés miatt Pollák Győzőt rendreutasította és figyelmeztette, hogy további rendzavarás, vagy illetlen viselkedés szigorubb megtorlást vonna maga után. Sándor Mihály erre kijelentette, hogy nem hallotta ugyan, mi miatt utasított rendre Pollák Győzőt, de mert a rendreutasításból sértésre következtet, azt visszautasítja. A bíróság Sándor Mihályt a további nyilatkozástól eltiltotta, azzal az indoklással, hogy a rendreutasítással az ügy elintéztetett. A bíróság arra is figyelmeztette alperes képviselőjét, hogy e helyütt további elégtételre nincs szüksége s ha egyéb elégtételt akar talán szerezni, ez iránt a bíróság helyiségén kívül intézkedjék. Ezután a bíróság átnyújtotta felperesnek a halasztási jegyzőkönyvet aláírás végett. Miközben felperes a jegyzőkönyvet aláírta, alperes képviselőjére tekintve, így szólt:

— Siket.

Ezt a kifejezést a bíróság nem hallotta s csak akkor lett figyelmes, midőn alperes képviselője hangosan azt mondotta:

— Szemtelen, egyúttal kezet emelt a felperesre, előbb azonban a felperes még azt mondotta:

— Pimasz.

Alperes képviselője azt állítja, hogy kezet csak akkor emelte fel, midőn a pimasz szó elhangzott. Midőn Sándor Mihály kezet emelt felperesre, ez rögtön védelmi és egyúttal ütésre kész állásba helyezkedett, de a bíróság erőlyes közbelépésére mind a két fél abban hagyta a támadást, s a bíróság figyelmeztette őket, hogy rendzavarasuk és illetlen viselkedésük kivezetetést vonna maga után. Utas egyik részről sem következett be. Alperes képviselője azt állítja, hogy arcul akarta ütni a felperest, de mert az megátrált, nem érthette el. Felperes tagadta, hogy megátrált s hogy alperes képviselője ezért nem érthette el.

A bíróság megállapította, hogy az alperes képviselője részéről említett megátrálás nem

történt. A jegyzőkönyv felvétele közben felperes és alperes képviselőjével szemközt még ezeket a kifejezéseket használta:

— Szemtelenség és gyávaság. Felperes megjegyezte, hogy a „siket” kifejezést alperes felé fordulva halkabban magában mondotta, hogy a bíróság ne hallja, mert a bíróság részéről figyelmeztetett, hogy több rendreutasítás nem fog történni, hanem szigorubb eszközök alkalmazására kerül a sor.

Ez a mindenestre épületes jelenet aztán tényleg folytatódott a járásbíró helyisége körül. Erdékesnek tartjuk ismertetni egyes részeit abból a szempontból, hogy végre megtudjuk, mit jelent a „jogvédői cselekvésszabadság korlátozása.”

Pollák Győző ugyanis elégtételt kért Sándor Mihálytól, aki két uri emberrel a következő nyilatkozatot vetette a tárgyalási jegyzőkönyvbe:

„En dr. Sándor Mihály dr. Pollák Győzőnek a kert elégtételt kerekén megtagadom, mert a jogvédői intézmény feltételét képező cselekvésszabadság veszélyeztetését látom fenforogni, ha az ügyvéd társadalmi uton vonathatik felelősségre oly cselekményért, melyet az a hivatalának gyakorlása közben ért bántalom retorziójaként követett el. Minthogy a jogvédői cselekvésszabadság fent körülírt korlátozását a jogszolgáltatásra hátrányosnak tartom, ezt a magam személyére vonatkozólag egyszersmindkorra megszüntetni óhajtom, miért is kijelentem, hogy ilyen cselekményért sem most, sem a jövőben senkinek társadalmi uton elégtétellel nem szolgálok.”

Megtudjuk tehát ebből, hogy tárgyalás közben az ügyvédt Sándor Mihály szerint kétségen kívül az általa képviselt fél nevében lehet butának, pimasznak, szemtelennek és gyávanak nevezni anélkül, hogy őt ez a legkevesebbé is veszélyezné. Viszont az ügyvéd úgy viselkedik a legkomolyabb helyen, ahol a király nevében hoznak ítéletet mint a favágók a hid alatt s nem ad elégtételt.

A lippai hadgyakorlatok.

(A 7. hadtest veresége.)

— Az Aradi Közlöny kiküldött tudósítójától. —

Temesújfalú, szeptember 4.

A csütörtökön megkezdett záróhadgyakorlatokat ma délelőtt, rekkenő melegben folytatták. A tegnapi lovas-csata után ma gyalogsági ütközet volt, s míg tegnap a 7. hadtest lovasságának volt jó napja, ma az ellenség a 7. hadtest csapatait leverte és visszavonulásra kényszerítette. A 7. hadtest részéről főképen a 23. honvéd-gyalogdandár volt akcióban.

A csapatok már mind jobban közelednek Lippa felé. A 12. hadtest egyes dandárjai még Aradmegyében, a Hegyalja vidéken vannak, de holnap-holnapután azok is akcióba lépnek. A lefuvás előreláthatóan csak hétfőn fog megtörténni.

A trónörökös nem lankadó figyelemmel kíséri a gyakorlatok mozzanatait. Általában a fenség igen jókedvű s a gyakorlatokon kívüli időt többnyire a kastélyban tölti.

A mai eseményekről kiküldött tudósítónk a következőket jelenti:

A mai gyakorlat.

A mai gyakorlatok Lippa és Hosszuszó környékén folytak le és abban tulnyomóan gyalogság és tüzérség vett részt. A terep meglehetősen tele van emelkedésekkel, közel a Maros-partjához, a melyek mentén hegyek húzódnak végig. A terep körébe esik a lippai Savanyukut; a hegyektől keletre szántóföldek vonulnak végig.

A hadvezetőség, Beck Frigyes báró vezetésével reggel hat órakor kivonult Ferenc Ferdinánd trónörökös, Gelb alezredes

es Rémy sorhajó-hadnagy, segédtsztek kíséretében fél hétkor. Kocsin ment Lippáig, ott lóra ülve kereste fel a terepet. A trónörökös a Lippától keletre eső részen, egy tanyánál időzött, körülbelül egy óra hosszat. Ez idő alatt Beck vezérkari főnökkel beszélgetett, meghallgatta a hadvezetőséghez indított tábori futárok jelentéseit, a melyeket előtte és a vezérkari főnök előtt felolvastak. Azután elhagyta ezt a helyet és egy magaslathoz ment, a hol a 7. hadtesthez tartozó és támadásra készülő 23. honvédgyalog-hadosztálynak balszárnyán foglalt állást s ott maradt az egész délelőtt ideje alatt. A trónörökös többnyire egy helyből tartja szemlét a hadgyakorlatok fölött, míg ő felsége, a régebbi hadgyakorlatok alkalmával, egy helyről a másikra lovagolva, majd itt, majd ott nézte a csapatok mozgulatait.

A 23. honvédgyalog-hadosztály, a mely a 7. hadtesthez tartozó lovas-tüzérség beosztott része is támogatott, a Marostól délre fekvő magaslatokat szállotta meg. A mint a tüzelést megkezdte, a szemben levő, s a Hosszuszó község alatti erdőkől váratlanul előnyomult a 12. hadtesthez tartozó 16. gyaloghadosztály és a 38. honvédgyalog-hadosztály. Ez a két csapat hosszú vonalban kifejlődve, egész Lippa alá került, s onnét támadta a 23. honvédgyaloghadosztályt. A támadás határozott és sebes volt, hogy a 23. hadosztálynak vissza kellett vonulnia, s a döntőnek a győzelmet a 12. hadtesthez tartozó csapatok javára ítélték meg.

A leverte hadosztály csapatai megkezdtek a visszavonulást Temesújfalú felé, a melyet a lippa-temesújfalusi uton egy tartalék-csapat fedezett. A déli órák alatt gyors egymásutánban vonultak át a poros, fáradt hátráló csapatok: a lugosi 8. honvéd-gyalogezred, a 3. honvéd-huszár-vezred aradi osztálya, a szabadkai 6. és a szegedi 5. honvéd-gyalogezred, s a fehértemplomi 2. huszárezred s azután a többi. Egynémelyikük Temes-újfalun pihenőt tartott.

A gyakorlatok ideje alattrekkenő hőség volt, a mely erősen megviselte a katonákat. A honvéd-bakák sapkájára hátul rákötötték a napszúrás ellen védő fehér vászonkendőket. A visszavonulás alkalmával meglehetősen sok beteg katonát szállítottak. A visszavonuló csapatok Hidegkut irányában tűntek el.

Erdékes mozzanata volt a délelőtti gyakorlatoknak egy katonai léghajó működése. Ez a 12. hadtest oldalán szállott fenn, s a benne ülő tsztek távcsővel szemléttek a másik fél hadmozdulatait. Egy ízben a léghajó leereszkedett, azután ismét fölszállott körülbelül 600—800 méter magasságba.

A gyakorlatokon élénk akcióban volt a tüzérség, a mely, különösen a 7. hadtest részéről, erősen ágyuzott.

A mai ütközet nagy közönséget vonzott a terepre, a minőt hadgyakorlatok alkalmával ritkán lehet látni. A parasztok mellett nagy számmal voltak az intelligenciához tartozó elemek különösen Lippáról, s velük néhány környékbeli birtokos. Megszaporodtak és egész kis századot formálhattak volna a fotografusok, a kik több ízben a trónörököst és kíséreit lefotografálták, bárha a trónörökös szemmel

láthatóan kimutatja, hogy nem szereti a sötét kamarák célpontja lenni.

A gyakorlaton részt vett a trónörökös házigazdája, Zselénski Róbert gróf, nejevel és anyósával, özv. Károlyi Viktor grófnéval. A gróf lóháton volt, a hölgyek pedig kocsiban ültek. A gróf előbb a Lippa alatti tanyán kereste a hadvezetőséget, azután Grzesiecki százados, a temes-újfalusi térparancsnok mutatta meg nekik, hogy hol vannak. A gróf a hadvezetőség soraiba ment, a hol Ferenc Ferdinánd trónörökös vele is néhány szót váltott.

A trónörökös szárnysegédjeivel kevesel tizenkét óra előtt hagyta el a gyakorlatokat. Ugy jövet, mint menet a trónörökös a király tiszteletére épített impozáns diadalkapukon és lobogókkal, cimerekkal gazdago ékesített uton haladt át. A főherceg tíz óra 12 perckor ért a kastélyban.

Visszavert hadosztály.

A mai gyakorlatokon főképen a gyalogság hadállását mutatták be. A 23. gyalog-hadosztály, mely Lippától dél-keletre a hegyhátakon volt elhelyezve azt a táviratot kapta, hogy az előnyomuló 12. hadtestet távol tartsa a Marostól. A hadosztály csatárláncokban, zászlóaljakká fejlődve az erdőkkel borított magaslatokon foglaltak állást.

Kilenc óra felé járt az idő, midőn észre lehetett venni a 16. gyalog-hadosztály előcsapatait. Erre az egész vonalon megkezdődött a tüzelés, melyben a 23-ik honvédhadosztályba beosztott tüzérség is résztvett. Ekkor az ellenséges hadosztály tüzérsége is tüzelni kezdett. Hogy az ellenség hol van, azt csak az oszágut porából lehetett tudni.

Igy folyt az ütközet tizenegy óra utánig, mikor a délkeleti magaslatokon előnyomult 12. hadtesthez tartozó 38. honvédhadosztály, mely segítségére jött a 16-ik hadosztálynak. Ez a két hadosztály visszaszorította a 23. hadosztályt, mely tudvalevőleg a 7. hadtest alá tartozik.

A tegnapi nap a huszárság révén a temesvári 7. hadtestnek juttatott győzelmet, ma pedig az erdélyrészi 12. hadtest két hadosztálya szorította vissza a hetedik hadtest két osztályát.

A visszaszorított 23. honvédhadosztály, melyben, aradi csapatok is voltak, Zábrány és Keszinc közé vonult vissza.

Halálos balesetek.

A hadgyakorlatoknak ma már áldozata is van: egy huszár, aki a tüzérek ágyuinak kerekei alatt életét vesztette. A 2-ik huszárezred rohama alatt négy huszár leesett lováról s ezeket a közvetlenül utánuk vágató tüzérek nehéz kocsijukkal és ágyúikkal eltaposták. A huszárok közül egy azonnal meghalt, kettő életveszélyesen megsebesült, egy pedig könnyebb sérüléseket szenvedett. A sérült huszárokat az aradi csapatkórházban ápolják.

A tegnapi lovasütközetben Allram Lot-har ezredes szerencsétlen esésén kívül még két baleset történt, melyekről csak ma lehetett tudomást szerezni.

Fibisen egy szegedi huszárkapitány leesett lováról és karját annyira összezúzta, hogy valószínűleg amputálni kell. Az orvosok Röntgen-készülékkel akarták megvizsgálni a kart, de az annyira össze van zúzódva, annyi benne a törés, hogy a fotográfot használni nem lehetett.

Hasonlóképen súlyos baleset érte Del *Maestro* olasz katonai attasét. Roham alatt a lovak közé került s eközben az attasét egy ló térdén megrugta. Del *Maestro* nem tulajdonított nagyobb fontosságot sérülésének, dr. *Marjuszky* főorvosorvos rendeltére azonban pár napig ágyban kell feküdnie, mert elég erős zúzódásokat szenvedett és sebe folytonosan vérzik.

A tegnap megsérült *Allram* Lothár ezredes helyett a 3-ik honvédhuszár ezred parancsnokává *Nagy Gyula* 2-ik honvédhuszárezredbeli alezredest nevezték ki, aki a szegedi ezred ideiglenes parancsnoka lesz. Nagy alezredest táviratilag rendelték a hadgyakorlat színhelyére.

Kérvény a trónörökösöz.

Alig volt eddig olyan királygyakorlat, a melyen egyik-másik ember ne próbálna meg, hogy a királynak az országuton, vagy másutt, lesből előrohanva kérvényt ad át. Sokszor messze faluról mennek a manőver-helyre ilyen emberek. Vagy azért teszik ezt, mert félnek, hogy audienciára nem bocsátják őket, vagy azt hiszik, hogy így nagyobb foganatja lesz.

Ugyanily eszt történt ma Temesújfalun, a trónörökösrel. Egy *Pairosek* Fábián nevű doláci (torontálmegyei) hetvenéves parasztember adott át kérvényt a trónörökösnek. Az öreg hosszú ideig volt katona. A méntelepek egyikén szolgált, de egyszer valamelyik ló levette, s az öreg beteg lett. A méntelepről nem használhatták, alkalmatlan lett a szolgálatra. Most beteg is, meg nyomorog. Ezt írta le egy hosszú, rosszul fogalmazott kérvényben, kérve a trónörökös ő fenségét, hogy őt megszánja s valami segélyben részesítse. A kérvényt a hóna alá szorítva, az erdő közelében, az országuton egy fa mögé bujt.

Mikor a trónörökös kocsija közel ért, az öreg a kezében levő kérvényt magasan lobogtatva integetett felé. A trónörökös észrevette, megállította a kocsiját, s intett a parasztnak, hogy jöjjön közelebb. A paraszt szeretett volna, de nem mert. Határozatlanul állt, annyival inkább, mert már az országuton cirkáló csendőr észrevette s nagy lépésekben közeledett feléje. A csendőr azután elvette a kérvényt s átadta a trónörökösnek, a ki tovább hajtott.

Az öreget pedig a csendőr leszárdta, és azután a temes-újfalusi község házára kísérte. A község házában, miután igazolta magát, hogy kicsoda, újabb leszárdás után szabadon bocsátották. Az öreg azonban ekkor már jókedvű volt, s szentül bízott abban, hogy a trónörökös „ki fogja csinálni” a mit ő, az invalidus katona kér a királytól.

A holnapi program.

Holnap ismét *Allios* körül lesznek a gyakorlatok, szintén gyalogsággal. Az eddigi rendelkezés, a mely szerint a gyakorlatokat *hétfőn fogják lefűjni*, eddig nem változott s előreláthatóan nem is fog megváltozni.

A hadgyakorlatok létszáma.

Ma adták közre a délmagyarországi hadtest-gyakorlatok *ordre de bataille*-ját, a mely a következő adatokat tartalmazza:

Az egymás ellen gyakorlatozó két hadtest a következőképp van összeállítva.

7. hadtest
(jelvény nélkül.)

Parancsnok: *Schwitzer* Lajos lovag, tábor-szernagy. Vezérkari főnök: *Colerus* ezredes. Tüzérségi dandárnok: báró *Rüling* vezérőrnagy. Ehez tartoznak a

17. gyaloghadosztály. Parancsnok: *Steinsberg* altábornagy. Vezérkari főnök: *Gerabek* őrnagy; áll 12 zászlóaljából, 2 lovas-eskadron és 16 ütegből.

34. gyaloghadosztály. Parancsnok: báró *Weiss* altábornagy. Vezérkari főnök: *Mallász* őrnagy; áll 12 zászlóalj, 2 eskadron és 16 ütegből.

A 23. honvédgyaloghadosztály. Ennek parancsnoka *Csalány* vezérőrnagy. Vezérkari főnök: *Grallert* százados; áll 14 zászlóaljából, 2 lovasosztály, 16 ágyuból.

Beosztva egy megerősített lovas-dandár. Parancsnok: lovag *Nachodsky* vezérőrnagy; áll 12 $\frac{1}{4}$ osztályból, 12 ágyuból; továbbá a 7. hadtest-tüzérezred, 16 üteggel; 14. utász-zászlóalj törzse és 1. 2. százada, az 58. számú, könnyű hadi hidverő-szerkezettel, a 7. számú katonai telefon-osztály, az 1. számú léghajó-osztály.

Osszesen 38 zászlóalj, 18 $\frac{1}{4}$ lovasosztály, 76 ágyu, 2 utász-század, egy hadi hidverő szerkezet.

Mindez hadi állományban ez év szeptember 1-én 18.900 embert, 2186 lovas és 76 ágyút számlált.

A 12. hadtest
(ellenség jelvényével.)

Parancsnok: *Probst* tábor-szernagy. Vezérkari főnök *Sarkotie* ezredes, tüzérségi dandárnok: *Jahn* vezérőrnagy. Ehez tartozik a

16. gyaloghadosztály. Parancsnok: lovag *Steib* altábornagy, vezérkari főnök: *Schenk* ezredes. All 11 zászlóalj, 2 lovasosztály és 16 ágyuból.

35. gyaloghadosztály. Parancsnok: *Mörk* altábornagy, vezérkari főnök: *Reymann* őrnagy. All 14 zászlóalj, 2 lovasosztály, 16 ágyuból.

38. gyaloghadosztály. Parancsnok: *Klobucsar* altábornagy, vezérkari főnök: *Benke* százados. All 14 zászlóaljából, 2 lovasosztály, 16 ágyuból.

1. lovashadosztály. Parancsnok: báró *Zech* vezérőrnagy, vezérkari főnök: *Redlich* alezredes; áll 18 $\frac{1}{4}$ osztály, 12 ágyu-ütegből.

Végül a 12. hadtest-tüzérezred 16 ágyuval, a 12. utász-zászlóalj a 45—48. az 53. és 54. számú hidverő szerkezetekkel, a 12. számú telefon-osztály, a 2. sz. léghajó-osztály. Az egész: 39 zászlóalj, 24 $\frac{1}{4}$ lovasosztály, 76 ágyu, 5 utász-zászlóalj, 6 hidverő-szerkezet.

Mindezek hadilétszáma szeptember 1-én volt: 20.215 ember, 2854 lovas, 76 ágyu.

A hadgyakorlatokon tehát összesen körülbelül negyvenezer ember van mozgósítva.

A csapatok elhelyezkedése.

Szeptember 1-én este, a zárógyakorlatok előestéjén a két hadtest csapatai, parancs szerint a következő helyeken foglaltak állást.

7. hadtest. Főhadiszállás: *Zsebely*. 17. és 34. gyaloghadosztály, a hadtest-tüzérezreddel: *Zsebely*, *Liget*, *Parác*, *Ujpecs*, *Cselza*, *Csákova* között. A 23. honvédhadosztály: *Aga*, *Kizdia*, *Kövesd* között. A megerősített lovasdandár: *Fibis* és *Németremete* között.

12. hadtest. Főhadiszállás: *Soborsin*. 16. gyalog és 38. honvédgyalogosztály a hadtest-tüzérezreddel és a 2. utász-zászlóalj két századával: *Osztrov*, *Tótvár*, *Soborsin*, *Kapriora*, *Kápolnás* és *Birkis* között. A 35. gyaloghadosztály, három század utással: *Buttyin*, *Kiszindia*, *Bogyest* és *Alcsill* között. Az 1. számú lovas-hadosztály *Aradon*, s *Aradtól* éjszakra a *Marospartján*.

A hadtestek megbízatása.

A hadgyakorlatok műveleteinek alapjául a következő „előtéttelezések” szolgáltak. A 7. hadtest számára: Augusztus végén az ellenség

2—3 gyaloghadosztálya *Déván* volt. Ennek élét szeptember 1-én *Soborsin*g érkeztek. *Facsét* környékén e napon csak gyenge lovasosztályok figyelendők meg, ellenben nagyobb lovasság érkezett északnyugati irányból *Aradra*. A 7-ik hadtest megbízatása az volt, hogy szeptember 3-án *Mária-Radna* és *Lippa* között támadó állásba jusson és a *Maros* völgyén előnyomuló ellenséges erőket visszaverje.

A 12. hadtest számára: Az ellenséges hadtest augusztus végén *Temesvár* környékén, s attól délre csoportosult. Szeptember 1-én nagyobb lovasság érkezett *Fibisre*; *Kövesd* és *Kiszindia* közt gyalog-előőröket fedeztek föl. A *Maros* és *Körös* völgyében, nyugat felé előnyomuló 12. hadtest azon megbízatást kapta, hogy *Mária-Radna*, *Lippa* és *Világoson* át *Temesvár* felé vonuljon és az onnét jelzett ellenséget visszaverje.

A trónörökös Temesújfalun.

Fölöttébb egyszerű a trónörökös napiprogramja.

A trónörökös kimegy a gyakorlatra, végigszemléli, eszmecsereket folytat az egyes mozdulatokról, ez történik most napról-napra.

A gyakorlat után a királyi herceg hazajő, megebédel és azután levelet ír a feleségének. Rendkívül jó férj és családapa. Ugy ő, mint a felesége igen sűrűn leveleznek, napjában többször is. A fenségnek van a legnagyobb családi levelezése. Környezetéből tudom, hogy családjának anzikstártyákat is küld naponta a gyakorlatról. Tavaly is lefénképeztette magát *Sasvárott* a tisztikarával együtt és az első kész képet a feleségének küldötte.

Ebből a megható szép családi életből példát vehetnének még a nyárspolgárok is.

A mi magát a hadgyakorlatot illeti, a katonai körökben érdekes megfigyeléseket tesznek. Így általában feltűnt, hogy a trónörökös kocsin megy ki és kocsin jön be a hadgyakorlathoz. O felsege még ebben a korban mindig lovon nyargalt ki a gyakorlatra. Általában egyre összehasonlításokat tesznek a király és a trónörökös között. Megfigyelték azt is, hogy ma például egy helyből lépte végig a trónörökös az egész gyakorlatot. A király ezt soha sem teszi. Folytonosan közvetlen közelebről szemléli az összes mozdulatokat és majd lépésben, majd vágatva követi az egyes csoportok fejlődését. A lovas attackokban ő maga is részt vesz. Ilyenkor nagyon féltik a környezetben a királyt, mert a legnagyobb elővigyázat mellett is baj történhetik, a hogyan például megtörtént az tegnap, hogy egy igen jeles lovas, *Allram* huszárezredes esett le a lóról.

Tavaly *Sasvárott* már erősen lebeszélni igyekezett *Kerzi* udvari orvos és maga *Beck* vezérkari főnök is a felseget a lovas attackban való részvételtől, de hasztalan volt, a király nem állhatott ellen kedves szokásának és ugyancsak együtt vágatott a huszársággal.

Egy a dologban azonban hasonlítanak király és trónörökös egymáshoz. Egyaránt jól érzik magukat katonáik között. Vidám jó kedvvel társalognak a környezettel, csupán a király némileg élénkebb.

A kik a trónörökös közvetlen környezetében vannak, azok beszélnek, hogy soha sem volt oly egészséges, annyi életkedv benne, mint mostanában és az utóbbi években. Ezt boldog családi életének tulajdonítják.

A trónörökös távozása.

Hir szerint a trónörökösnek a hadgyakorlathoz való távozására nézve a megálapodás a következő:

Ferenc Ferdinánd trónörökös hétfőn reggel bucsuzik el *Zselénski Róbert* gróf

kastélyából. Kimegy a hadgyakorlat terepére s a lefuvás után kocsin egyenesen M.-Radnára hajt s innen vasúttal elutazik.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

* Felhő Rózsi és Rózsa Lili. A *Debrecen* „Felhő Rózsi elszereződött” cím alatt a következőket írja: „A debreceni színház kedvelt szubrett primadonnája, *Felhő Rózsi*, virágvasárnapról megvált Makó színtársulatától. *Felhő Rózsi Aradra Zilahy Gyulához szerződött*. Makó Lajos igazgató Felhő fontos szerepkörének betöltésére nézve tárgyalásokat folytatott *Perényi Margittal*, ki Komjáthy alatt kedvence volt a debreceni közönségnek és *Rózsa Lilivel* a Magyar színháznak volt jeles primadonnájával, a ki jelenleg Aradon van. Az igazgató *Rózsa Lilivel jutott megállapodásra*, és virágvasárnapról kezdve meg is kötötte vele a szerződést.” A debreceni *Szabadság* így írja meg a primadonna-cserét: „*Felhő Rózsi* a debreceni színtársulat vig énekesnője férjhez megy s Aradra költözik. E családi oknál fogva 1904. virágvasárnapjától az aradi társulathoz szerződött. *Makó Lajos* az eltávozó énekesnő helyét *Rózsa Lili*-vel, az aradi színtársulat mostani vig énekesnőjével óhajta betölteni s valószínű, hogy *Rózsa Lili* virágvasárnapjától Debrecenbe szerződik *Felhő Rózsi* helyére.” Debreceni lapjaink a hírrel szemben, melyek meglehetősen valótlank, s csak *Rózsa Lili* illetőleg járnak az igazsághoz közel, a mi pozitív értesülésünk az, hogy *Felhő Rózsi* nem szerződött Zilahyhoz, bár erről, aradi vendégszerzése alkalmával szó volt. *Rózsa Lili* pedig tényleg kapott Makótól szerződési ajánlatot, de megállapodás az igazgató és primadonna között még nem történt.

Levél a táborból.

(A hadgyakorlatok epizódjai.)

Lippa, szeptember 3.

A minap, mikor ő felsége lemondta látogatását, nagybusan mondogatták egymásnak a bakák:

Hát mégsem láthatjuk az öreg királyt. Pedig már erősen készültek a meleg napokra s tetőtől talpig vadonat új ruhába öltöztették fel az egész sereget, hadd fessen jól az armádia, a legfelsőbb hadúr előtt. Mégis kibékítette őket az a hír, hogy legalább a jövő királyát színről-színre láthatják. A szakaszokban masírozás közben egyébről se fordult szó, mint a trónörökösről. A század trombitás arany paláttal, nagy gyémántos csizmával, ragyogó selyemben, bíborban képzelte el s ma reggel, mikor elment mellettünk a főherceg — családottan mondta a trombitás:

— Hiszen csak olyan ez, mint a generális ur.

Ferenc Ferdinánd ma reggel érkezett Lippára. A hivatalos fogadásról mit sem tudunk, mert már akkor javában ropogtak a fegyverek, dörögtek az ágyuk kint az óriási táborban, a mezőn. Megkezdődött a próbaháború.

Ma délelőtt megjelent a táborban a trónörökös is. Gyönyörű látványban volt része, a mennyiben az ugynevezett előretolt lovasság, két hatalmas csapata ütközött meg egymással. A trónörökös lóháton Beck vezérkari főnök s a külföldi attasék káprázatos fényű kíséretében jelent meg a táborban. Többször megjegyezte az elvonuló katonákra:

— Csinos fiúk!

Volt egy kedves epizód a trónörökös szállása előtt. Egy kipedrett bajuszu fiú állott a posztón. Kiválogatják ilyenkor az ezred legelejét, több-

nyire magyar fiukat, hadd gyönyörködjenek a főherceg fenséges tekintetén.

A trónörökös megszólította a diszjort:

— Magyar fiu vagy?

— Ja wol, Herr Majesztet! — felelt rémülten a fiu.

— Hová való vagy?

— Meldegehordzamszt, nu styu Ungurestye!

A fenséges ur jóízűen mosolyogva hagyta ott a román nyelven beszélő magyart.

A legénységnek jól megy ugyan a dolga, de a fárasztó manőverezésnek mégis szeretnék már a végét látni.

Erdekes mozzanata volt a háborusdinak a tegnapi nap is. Az 5-ik honvéd gyalogezred fél százada Hódosról egy órákor előre indult és megszállotta a Maros vashidját. Ez a hid tudvalevőleg egyedüli, mely a Maroson szambavehető. Az ellenséges jelvényeket viselő hadtest Berzova és Konop körül fekszik, a tartaléka pedig Facseten. Tegnap nagy ütközete volt a tűzér csapatoknak, délután pedig az egész terepen felderítő szolgálatot végzett úgy a 7-ik, mint a 12-ik hadtest.

A mai ütközetek alatt *Ferenc Ferdinánd* táborkarával egy magaslaton tartózkodott, s távcsővel figyelte a csapatok mozdulát. Igen érdekes a léghajós csapat, mely két hatalmas balonnal figyel az ellenséget s a levezető telefonon ad számot tapasztalatairól. E gyakorlaton próbálják ki a hordozható tábori konyhát, a motor biciklit és automobilt is.

A gyakorlat maga amily gyönyörű, épp olyan fárasztó s a bakák is alig várják már, hogy megcsinálhassák az utolsó indíbláncot, mert remélik, hogy mégis csak a leszerelés fog ezután következni. Legalább most ez a kedves hír járja.

Tartalékos tiszt.

TANÜGY.

A tanév megnyitása.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, szeptember 4.

A liceumban elhelyezett tanintézetekben: a kir. főgimnáziumban, állami főreáliskolában és állami tanítóképző intézetben tegnap nyílt meg hivatalosan az 1903—1904-ik iskolai év. A főreáliskola és főgimnázium növendékei *Boros Vida* és *Burián János* igazgatók és a két tanintézet tanári testületének kíséretében reggel 7 órákor, hosszú kettős sorokban a miniorita atyák ideiglenes templomába vonult, hol az ünnepélyes *Veni sancte spiritust* és a szent misét *Fehér Alfréd* liceumi hittantanár tartotta.

Délelőtt 10 órákor az állami tanítóképző intézet növendékei, élükön *Szabó József* igazgatóval és a tanári testülettel vonultak a templomba misét hallgatni.

Mise után mind a három tanintézet ifjúsága vissza ment a liceumba, hol a díszteremben és a zenetermekben összegyűlve elénekelték a „Himnusz” mely után *Boros Vida*, *Burián János* és *Szabó József* hazafias szellemű, buzdító beszédet intéztek az ifjúsághoz, melylyel az 1903—1904-ik iskolai évet hivatalosan is megnyitották.

Ezután a tanuló-ifjúság az osztályfőnökök vezetésével osztály-terméikbe vonult, hol az osztály-tanárok az iskolai törvényeket, a fegyelmi szabályokat és az órarendet hirdették ki, elhelyezték a tanulókat s ellátták azokat egyéb utasításokkal. A rendes tanítás szeptember 5-én kezdődik.

Beiratkozott a főgimnázium I. a. és b. osztályába 125, a II. a. és b. osztályba 82, a III-ba 68, a IV-be 57, az V-be 41, a VI-ba 89, a VII-be

38, a VIII-ba 28, összesen: 478 rendes és 5 magántanuló.

A főreáliskola I. osztályába beiratkozott 67, a II-ba 38, a III-ba 28, a IV-be 36, az V-be 22, a VI-ba 20, a VII-be 21, a VIII-ba 14, összesen: 241 tanuló.

A tanítóképző intézet I. osztályába beiratkozott 30, a II-ba 30, a III-ba 30, a IV-be 32, összesen: 122 növendék.

Ezek szerint a liceumban elhelyezett három tanintézet népessége összesen 1141.

(—) Beiratások a kereskedő tanonciskolában. A kereskedő tanonciskolában a beiratások szeptember hó 5-én és 7-én délután 2 órától 5-ig eszközöltek. Az iskola igazgatója felhívja a főnököket, hogy irassák be tanulóikat, nehogy bírságot fizesse nek. A tandíj az egész évre 12 korona, mely összeg a beiratáskor egyszerre fizetendő.

A trónörökös a nép között.

(Az első nyilvános szereplés. — A tolokodó bíró, — A rendőrfelügyelő és az udvari fodrász. — A díszgyenruhás kéményseprő.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, szeptember 4.

Ferenc Ferdinánd trónörökös nagy pompával fogadta Temesvármegye közönsége, a mely erős hazafias érzéssel ragadta meg az alkalmat, hogy a magyar trón várományosát minél nagyobb melegséggel üdvözlje első nyilvános szereplésekor.

Mert a temesújfalui gyakorlatnak ez a legfontosabb eseménye. *Ferenc Ferdinánd* először szerepel a hű magyar nép között. Szíves, nyájas, előzékeny mindenki iránt. Azzal pedig, hogy mindenkivel magyarul beszél, rokonszenvet keltett fel mindenkiben.

Még a német ajku községi bíróval is magyarul beszélt, és szörnyen restelkednek a lippaiak a miatt, hogy a bíró felelni sem tudott rá, mert bizony-bizony nem tud magyarul.

A trónörökös mindenkivel kezét szorított. Ez is feltűnt, mert a király ez ritkán teszi meg. Ebből a közfogásból egy kis baj is történt Temesújfaluban. A Zselénski kastély előtt ugyanis a községi bíróság tagjai is várták a trónörökösöt. A másodbíró pedig már messziről nyújtotta a kezét a trónörökös felé. De hasztalan tette, mert a főherceg ezt már tolokodásnak vette és hirtelen hátradugta a kezét. A megyei urak szörnyen restelkedtek e miatt és az ebéd közben Molnár Viktor főispán vidám szóval igyekezett élet venni a kellemetlen epizódnak.

Epizódokban pedig nincs hiány. Akad bőven. A temesújfalui bírónak még napok előtt mondták, hogy mennyire örül ő felsége a király, hogy ide jöhet. A sváb bíró nagy önérettel vetette hátra a fejét és aztán leereszkedve mondta:

— No iszen, mi is örülünk ő felségének!

A rendre *Pavlik* budapesti rendőrfelügyelő ügyel. Erélyes ember, aki hozzá van szokva a budapesti közönség indolenciájához. A trónörökös épen Zselénski Róbert grófnak, házigazdájának a nejét látogatta meg a tisztartól lakban, (ide vonult a grófi család, mert a kastélyt egészen a trónörökös rendelkezésére bocsátották), s a midőn a bejárat előtt egy urias külsejű, panama kalapos ember állapodott meg, *Pavlik* rászólt, hogy menjen onnan, de azaz ur nem mozdult. A rendőrfelügyelő erre rákiáltott:

— Hallja, távozzék onnan! Rögtön menjen!

Az illető a fülét sem mozgatta. Erre németül dörögött a fülébe:

— Hallja, nem takarodik onnan!

Az az ur hallotta, tudta, hogy neki szól-

nak, mégsem mozdult. Erre a rend őre udvariasan szólította meg, gondolván, hát ha valami nagy ur.

— Tetszik itt valami?
— Nem, nem tetszik!
— Hát kicsoda az ur?
— Én ő Felsége udvari főfodrásza vagyok!
— Talán passepartout tetszik.
— Az se tetszik!
— De hát az Istenért, mi tetszik! Be tetszik ide menni?

— Majd bemegyek, ha akarok, hiszen itt lakom!

Ez a flegma óriási derűtséget keltett az egész közönségben. Még így nem főztek le budapesti rendőrt.

Van itt egy érdekes ember Lippáról. Ezen jót mulat most az egész uri kirendeltség. Becsületes magyar ember az illető: Földvári Sándornak hívják, iparkodó kéményseprő-mester Lippán. Ez a királyi vendégek tiszteletére disz-
egyenruhát csináltatott magának: tarajos sisakot, ezüstös létrát, aranyos sarlót és finom zománczott csákanyt. Így egyenruhásan jár-kél Ujjfaluban. Nem sajnált érte százhusz koronát, de ilyen egyenruhát még Haiti-szigetén se láttak.

A trónörökös vidám, jókedvű és friss jó egészséggnek örvend. Meg is látszik a jó kedve, fesztelen élénk társalgásán és minden érintkezésében.

A király elmaradását sajnálja mindenki, mégis általán nagyon örül az egész lakosság és a vármegye urai, hogy alkalmuk nyílt közelebből megismerni Magyarország jövődó királyát, akit hova-tovább mindjőben megkedvel a nemzet, mert szeretett királyunknak méltó utódját látja benne.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Vörös kereszt egyeslet Gyorokon. Szabadhely, Gyorok és Kuvin községekben Gyorok székhellyel megalakult a Vörös-kereszt-egyeslet hegyaljai fiókja. A fiók-egyeslet elnöke Hunyady László lett, titkára Zabb Rezső, könyvtáros Eichner László, orvos dr. Klein Béla. A választmány tagjai: Gyürky Gábor, Koncz Benő, Konopán Miklós, Lungu Miklós, Montia György, Putics Szilárd, Sármezey Akos és Tabajdy Gyula.

Vasuti szerencsétlenség B.-Gyulán

(Tizenhatalmú sebességgel.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 4.

Nagyobb szabású vasuti szerencsétlenség történt ma B.-Gyula állomáson. Két vonat összeütközött, melyek közül az egyik utasokkal teli személyvonat volt. Az összeütközésnek nagyon súlyos következménye lett, amennyiben számosan megsebesültek s a vasut a rongálás révén, nagy kárt szenvedett.

A szerencsétlenség ma reggel történt a gyulai állomásnak Csaba felé eső végén. Csabáról be akart menni az állomásra egy személyvonat, mely rossz váltoállítás folytán nem a helyes vágányon haladt s így nekiment az ott álló tehervonatnak.

A vonaton, mely vásáros népet szállított, rengeteg ember volt, kik nagy veszedelemben forogtak. Az összeütközés ugyanis oly erővel történt, hogy a vagonok egymás alá kerültek.

Az utasok közül tizenhatalmú megsérült. Ezek közül háromnak sérülése olyan súlyos, hogy azonnal a kórházba kellett szállítani őket.

A szerencsétlenség úgy történhetett meg, hogy a kiterőnél lévő őr elaludt s a váltót nem állította jól. A személyvonat ezért arra a vágányra került, melyen a Gyulára készülő tehervonat állott.

HIREK.

— A király Budapesten. Fővárosi tudósítónk sürgönyzi: A király ma reggel 7 óra után sétát tett a várkert Dunára néző részén, azután rövid reggeli után dolgozószobájába vonulva, államügyekkel foglalkozott. A király fél 11 órakor fogadta Kluen-Héderváry miniszterelnököt, aki több mint egy órát töltött a várpalotában. Egy órakor Andrássy Gyula grófot, kettőkor Hieronymi Károlyt fogadta. Tegnap a várban a 24-ik vadász-zászlóalj tett őrszolgálatot, a melyet ma a bosnyák zászlóalj legénysége váltott föl.

— A hegyaljai spekulánsok. Bop Adolfék ügyeiben kitűnően informált lapársunk, az A. és V. ma egy gyámolatlan kis közleményben foglalkozik velünk, melynek során azt írja, hogy mi valamiféle összeköttetésben állunk az Alföldi Gazdasági Vasutal, s hogy ez az a spekuláns, mely a maga türelmetlenségével az egész hegyaljai akció sikerét kockáztatja. Tisztelt lapárs! Körülbélül egy esztendeje annak, hogy őnt egy kis agrár csoport jó áron megvásárolta, hogy otthagyja a függetlenségi párt zászlaját s hirdetője legyen a laehnehugói elveknek. Bármilyen mosolyt fakasztóan dicsekszik is jóértségségével, azt azonban úgy látszik még sem tudja, hogy az Alföldi Gazdasági Vasut igazgatóságában ott vannak az őn megvásárlói, az őn gazdái, csaknem teljes számban. Nézze csak meg a névsort, ott látja Vászárhelyi Lászlót, Purgly Jánost, Purgly Lászlót, Urbán Pétert, gróf Wenckheim Frigyes képviselőjében Eöröm Edét, Biró Albertet; a felügyelő bizottságban: ifj. Purgly Jánost és ifj. Vászárhelyi Lászlót. Ha ezt a névsort szemügyre veszi a „jól informált” A. és V., akkor bizonyára be fogja vallani magának, hogy ezek az ő urai, az ő igazgatói, az ő részvényesei. Kiváló férfiú lehet Bop Adolf ur, ha vele szemben az A. és V. a fent elsorolt urakat tartja spekulánsoknak. Mi azonban nem vagyunk olyan határtalan balommal az idegen bankárok iránt s ha rokonszenvünk válogathat Bop Adolf és az Alföldi Gazdasági Vasut között, akkor bizony az utóbbi mellé állunk, noha nem mi vagyunk vele összeköttetésben, hanem az A. és V. Egyébként kérdezze meg jól tájékozott lapársunk azoktól az uraktól, akik hozzá olyan kellemetlenül közel állnak, hogy tett-e az Alföldi Gazdasági Vasut ajánlatot a hegyaljai motoros létesítésére, vagy hogy egyáltalában hajlandó-e belemenni a vállalkozásba?

Naiv kis cikke végén olyasmit is ír az A. és V., hogy velünk szemben ő képviseli a közérdeket. Hát ezt a betűes képzelődést megbocsátjuk annak a lapnak, mely Sármezey Endre tegnapi nyilatkozatából, s annak ránézve valóssággal arcúltatást képező konkluziójából azt olvasta ki, hogy az az A. és V. álláspontját erősíti meg. A nagyközönség pedig, melyre az A. és V. hivatkozik, megtudja ítélni, hogy kettőnk közül melyik szokta Aradon a közérdeket képviselni: az Aradi Közlöny-e, vagy a „kitűnően informált” Arad és Vidéke, melyet laehne hugó intására és a mindenkorai főispán parancs szavára gyártanak.

— Az aradi vértanuk emléke. A magyar nemzet történelmének leggyászosabb évfordulóját, október hatodikát ez idén is nagy kegyelettel üli meg az ország lakossága. Az aradi vértanuk emlékeért a főváros több templomá-

ban istentiszteletet tartanak s ezután kivonulnak a temetőbe s megkoszorúzzák Batthyány Lajos vértanú miniszterelnöknek sírját. Este a fővárosi vigadó nagytermében gyászemlékünnepély lesz, amelyen kiválóbb historikusaink, íróink, művésznőink és művészeink fognak közreműködni.

— A cár Bécsben. II. Miklós orosz cár, szeptember 30-án, szerdán délelőtt Bécsbe érkezik. Schönbrunnban, már vadászkosztümben, részt vesz a királyiul egy reggelin. Ezután a cár és a király nagy vadásztársasággal Mürstegbe utazik. A cár ott három napig időzik. Vasárnap a cár visszatér Bécsbe és az orosz követség palotájában száll meg. Részt vesz ezután az új orosz templomban tartandó istentiszteleten. Este elutazik.

— Letartóztatott szerb tiszték. Belgrádból táviratozzák: Ma huszonkét szerb tisztet fogtak el itt, akik összeesküdtek arra, hogy megölik a szerb királygyilkosságban részes tisztet. Az összeesküvők proklamációt is adtak ki, annak megjelenése után azonban Péter király elfogatási parancsot bocsátott ki az összeesküvők ellen. A letartóztatott tiszték vezetői a következők: Somovits és Novákovits kapitányok, Pessits és Teodorovits főhadnagyok. A tömeges letartóztatás nagy izgatottságot idézett elő Belgrádban.

— A katonákat nem bocsátják haza. Ugyszólván naponként váltakozik a valószínűsége annak, hogy a három éves katonákat októberben haza bocsátják-e vagy nem. A lippai hadgyakorlat színhelyéről vesszük most kiküldött tudósítónktól a hírt, hogy a katonákat visszatartják. Az aradi 33. gyalogezred ma napiparancsot kapott, melyből arra következtetni lehet. A parancs szerint az ezred fehértemplomi zászlóaljából az első és másodévet szolgáló katonák vissza mennek Fehértemplomra, míg a harmadévesek Aradra jönnek.

Bécsből sürgönyzik: A közélet tanács petícióban kéri a kormányt, hasson oda, hogy a hadi kormányzat visszavonja a katonák benn tartására vonatkozó rendeletet.

— Egy város pusztulása. Travnik bosnyák város, mint egy sürgöny jelenti, teljesen leégett. Hatszáz ház elpusztult, számos ember oda veszett. A hajléktalanokká lett emberek száma ötezer. A tűz hét mecsetet és a zsinagógát is elhamvasztotta. A tűzvészt egy vonat mozdonyából kipattant szikra okozta. Oriási szél és vízhiány növelte a veszedelmet. A szerajevói hadtestparancsnokság száz sátozt és élelmiszerket küldött a hajléktalan tűzkárosultaknak s felajánlotta a katonai kórházat, kincstári épületeket, kocsikat. Állítólag igen sokan a tűzbe veszték.

— Arad írásban és képen. A budapesti országos forgalmi iroda Magyarország nevesebb városainak és vidékeinek világszerte való ismertetésére egy több nyelven szerkesztett képes albumot ad ki és rengeteg példányokban terjeszti a külföldön is. Kétségtelen, hogy ez egy hathatós eszköze az idegen fogalom emelésének, mert hiszen, hogy a világjáró idegenek Magyarországot rendszerint elkerülik, az onnan van, hogy közkezen forgó könyvek, utvezetők csak hiányosan ismertetik a szép országunkat. A forgalmi iroda fölszólította a város törvényhatóságát, hogy a Magyarország képes albumába Aradot ismertető ismertetőt közöljön. Az illusztrációkról a vállalat gondoskodik. A tanács ebben az ügyben nem határozott még.

— Sztrájk Eleken. Az eleki róm. kath. templom átalakítási munkálatai most folynak. Szabados Lajos gyulai vállalkozó vállalta fel a munkát. Ma a templom építésénél felfogadott negy-

ven ács és kőműves, keveselve a bért, *besszűtette a munkát*. Az eleki közönség nagyon meg van ijedve, mert az átalakítási munkák ideje alatt az iskolába jártak istentiszteletre, s attól tartanak, hogy a templom a sztrájk miatt nem készül el idejére.

— **Éles történet a hadgyakorlatokon.** Erről ír a M—g. ma esti száma, mint fővárosi tudósítónk sürgönyzi: Az ideai hadgyakorlatokon — mondja — nagy gondot fordítanak arra, hogy a katonák történetiskáját, borjút, kenyértáskáját megvizsgálják. Máskor is megtették ezt, de nem olyan gondnal, mint most, amikor attól félnek, hogy a katonák éles történetnyel isnek a tisztekre. A prágai *Narodni Politik* mai száma azt írja, hogy tegnap egy harcászati gyakorlaton a 28. gyalogezred 14. századára éles történettel lövöldöztek. A Mannlicher-golyók süvöltését nyomban észrevették s a gyakorlatot lefújták. Arról nem szól a prágai lap hire, hogy vajjon az éles történetek kárt tettek-e emberéletben.

— **Nagy tűzvész Acsuván.** Acsuváról írja tudósítónk: Aradmegye e rejtett kis faluját nagy szerencsétlenség érte e hó 2-án, minek következtében a lakosság fele része elvesztette tölire való életét. A cséplő gép bevégezvén a munkáját *Hollak* Imre birtokosnál, nyomban átvontatták azt a lakosság szérűjére, hol ezeknek buzája volt egybehordva. Vigan kezdődött, és serényen folyt a cséplési munka, s a falu apraja-nyája várakozásteljesen leste, hogy fizetnek a keresztek, mi lesz egész évi fűadózások jutalma? Déli 12 órakor azonban a rémület és kétségbeesés szállotta meg a jelen voltakat: a buza kazlak egyszerre észrevétlenül lángba borultak, s a pusztító tűz martalókévé lett minden remény. Elégett a cséplőgép is teljesen. Az elégett gabonából biztosítva semmisse volt, s így az amugy is szegény lakosság nélkülözésteljes téli hónapoknak néz elébe. A tűz oka még teljesen felderítve nincs, de legjobban tartja magát az a hír, hogy a gép körül foglalkozó munkások gondatlanságából származik, kiknek egy némelyike a dohányzás élvezetét nem tudta magától megvenni, s egy eldobott égő gyufa, vagy a pipából leesett parázs idézte elő a sajnálatos katasztrófát.

— **Angol nagykövetség halála.** Eckersdorfból sürgönyzik: *Deym* Ferenc gróf londoni magyar-osztrák nagykövet Eckersdorfbán, porosz Sziléziában, ahol nyaralt tegnap este meghalt. Halálát szívizélhűdés okozta.

— **Zavarba hozott tanfelügyelő.** Szegedről írják: *Tergina* Gyula kir. tanfelügyelő neve alá rejtőzködve vakmerő csalást követett el a minap valaki. A csaló a tanfelügyelő nevében a kultuszminisztériumhoz folyamodványt adott be, a melyben *Tergina* Gyula tanfelügyelő nyugdíjaztatását kéri. A válasz csakhamar megérkezett. *Tergina* tanfelügyelő a következő rendeletet kapta a minisztériumtól:

Főhivom önt, hogy folyó évi 1903. szám alatt kelt jelentéséből kifolyólag a nyugdíjazására vonatkozó okmányokat nyolc nap alatt terjessze föl.

Ez a rendelet természetesen nagyon meglepte a tanfelügyelőt, a ki tüstént Budapestre utazott és sietett a minisztériumba fővilágosításért. Mindenekelőtt is kérte az 1903. számú jelentését, a melynek alapján a miniszteri rendeletet küldték. Elő is hozták a jelentést, s akkor rögtön kilúnt, hogy hamisítvány. Szerzője a tanfelügyelőség irodájából ellopott egy üres blankettát s azon írta meg a nyugdíjazás iránt való kérelmet, iparkodván utánozni *Tergina* írását. A hamisítás dolgában megindult a bün-

vádi vizsgálat s már nyomában vannak a tettesnek.

— **Temetés.** *Bedő* Árpád dr., városi községi bíró elhunyt feleségét ma délután négy órakor temették el általános, őszinte részvét mellett. A temetésen megjelentek a városi tisztviselők, élén *Institoris* Kálmán polgármesterrel, s koszorút helyeztek tisztviselőtársuk feleségének koporsójára. A rendőrtisztikar szintén koszorúval adott kifejezést részvételének.

— **A felrobbant hajó áldozatai.** A keleti hajózási részvénytársasághoz érkezett hivatalos jelentés szerint a „Vaskapu” gőzhajó robbanásánál összesen kilenc haláleset fordult elő. Meghaltak: *Lettis* A. W. hajóparancsnok, *Deszkovics* Kázmér első hajótiszt, *Persics* Ferenc másodhajótiszt, továbbá a következő matrózok: *Zuppár* testvérek, Antal és Miklós, *Welsics* Matteo, *Juristics* Giovanni, *Lazorics* Pietro és *Vasilian* Etien. Ezenkívül a hajó személyzete közül többen súlyos és könnyű sérüléseket szenvedtek, a kiknek neveiket eddig megállapítani nem lehetett. Bár a „Vaskapu” teherszállító hajó volt, első és harmadik osztályú utasok felvételére is be volt rendezve és a mint megállapították, Várnán több utas szállott a hajóra. Mindeddig azt, hogy a szerencsétlenséget mi okozta és hogy a robbanás miként és mi által történt, megállapítani nem lehetett, és erre nézve semmiféle adat beszerezhető nem volt. Annyi bizonyos, hogy a szerencsétlenség sokkal kisebb, mint a hogy azt eredetileg hitték. A hajó kazánja és gépe teljesen sértetlen maradt, de sértetlen a „Vaskapu” ama része is, mely a vízben állott, valamint a hajó hátulsó részének fölépítménye is. Megállapították az is, hogy az utasok közül, kik a hajó hátulsó részén tartózkodtak, senki sem sérült meg. Tegnap a „Vaskapu” Burgaszban kötött ki. Itt azt hiszik, hogy a hajó maga erejéből tette meg Burgaszig az utat, mert csak a hajó elő részének fölépítménye szenvedett a robbanás következtében kárt. A hajó teljes értékben biztosítva és a vizsgálat tovább folyik a hatóság, a keleti hajózási részvénytársaság és a biztosítótársaság részéről.

— **A cukor-árak leszállítása,** melyről a minap tettünk említést, még nem következett be s az csak e hó végére várható, a mikor — mint értesülünk — az aradi kereskedésekben is olcsóbban fogják kimérni cukrot.

— **A Párisi Aruház katasztrófájához.** *Lung* György tanácsos ma délelőtt több tanut hallgatott ki s a vallomásokat jegyzőkönyvbe vettette. A tanácsos, ha a tanuk kihallgatását befejezte, tűzrendészeti szempontból szakértő-zemlést fog a helyszínen tartatni, tűzoltó-szakértők közbenjöttével. Ha mindez megtörtént, a tanácsos írásba foglalja a jelentését s a tanács elé terjeszti, vagy hogy ez lehetőleg a jövő szerdai közgyűlés elé kerülhessen.

— **Ujabb zár a kutyákra.** A kapitányi hivatal a veszélyes ebzárlatot s így a kutyákra kötelező szájkosár hordást is szeptember 2-től ujabb *negyven napra* meghosszabbította. Ezt az intézkedést az indokolja, hogy a legutóbbi napokban is számos ebmarás történt, köztük veszélyességgel. — A mi véleményünk erre vonatkozólag az, hogy a tömeges ebmarásokat nem szájkosár-rendelettel, hanem a kóbor kutyák éjszakánként való összefogdosásával lehet megszüntetni.

— **Verőfényes ősz.** Ha a régi időjósok szabályoknak hihetünk: az ideai ősz igen szép lesz. Mert amilyen az idő szeptember hó elején (Egyed napján), olyan az egész ősz időjárása. Már pedig ez idén Egyed igen jól viselte magát, sőt valósággal kánikulai időjárással köszöntött be. A régi német közmondás pedig azt tartja, hogy: *Wie das Wetter zu Marie Geburt, so dauert es acht wochen fort?* Amilyen az idő kisasszony napján (szept 8-án), olyan marad 8 hétig. Ez a nap pedig most holdtőltével

köszönt be, az idő szép és meleg, úgy hogy talán a fecskék sem veszik komolyan azt a kalendáriumi intést, hogy kisasszony napján utra keljenek és velünk élvezik a verőfényes őszi napokat.

— **Házasság.** *Perlaki* Andor állami igazgató-tanító legközelebb esküszik örök hűséget *Adler* Gábor, M. A. V. ellenőr kedves és szép leányának, *Emmuská* kisasszonynak.

— **Balesetek a francia hadgyakorlatokon.** Párisból táviratozzák, hogy a Franciaország délkeleti részén folyó hadgyakorlatok alatt a nagy hőség több áldozatot követelt. Nem kevesebb mint *negyven katona dőlt ki*, s ebből kettő meg is halt.

— **Tűzvész a szérűn.** *Özv. Fischer* Zoltán né battonyai tanyáján cséplés közben tegnap délelőtt 12 órakor eddig ismeretlen okból tűz támadt, a mely gyorsan ellepte a buza asztalokat és szalma kazlakat, mindez elégett mintegy *tizenkilenc ezer korona* értékben. Elégett a *Kohn* Farkas tulajdonát képező cséplőgép is. A kár biztosítva volt. A vész helyére kivonult tűzoltóság csak a veszélyeztetett épületek megmentésére szorítkozott.

— **A fiatal házasság tragédiája.** *Heli* György 23 éves budapesti villamos vasúti kalauz nyolc nappal ezelőtt nősült. Feleségével, *Strósz* Lujzával az Aggancs-utca 10. számú házba költözött. Boldogan éltek a fiatal házasság, amikor ma váratlan szerencsétlenség zavarta meg boldogságukat. Ma reggel a fiatal asszony egy 7 milliméteres revolverrel játszadozott, amikor a revolver elsült és a golyó *Heli* gyomrába fúródott. Helt súlyos sebével a II. számú sebészeti klinikára vitték. Kétségbeesett feleségét, aki véletlenül okozta a katasztrófát, a rendőrség kihallgatta.

— **Elégett termés.** Nagy-Becskerekéről táviratozzák: *Papp* Géza országgyűlési képviselő bégaszentgyörgyi tanyáján tegnap este tűz ütött ki, mely majdnem az egész termést elhamvasztotta. A tűz keletkezésének oka eddig ismeretlen. A termés biztosítva volt.

— **Talált kulcsok.** Kedden este 7 óra felé *Assael* József ékszerész üzlete előtt egy kulcs-köteg találtatott. Tulajdonosa kellő igazolás mellett átveheti lapunk kiadói hivatalában.

— **Általánosan el van ismervé az,** hogy *Weinberger* Ferenc jóhírnévű örvendő, szolid ékszerészünknél, Központi szálloda épület, a közönség a legelőkelőbb és leglelkiesmeretesebb kiszolgálásban részesül, csakis finom ékszer és valódi „Genfi” zsebóra, valamint díszesüst és éteszközök dus raktárát a legmelegebben ajánljuk a t. közönség b. figyelmébe. Saját szakszerű ékszerműhely. Városi és megyei telefon 439.

— **Nagy mennyiségű gyermek-kocsi** látható most a Szabadságtéren, *Porter* Vilmos Nagy Aruházában. Ezen kocsik erős szerkezet és tetszetős külső által magunkra vonják az érdeklődők figyelmét. Gondoskodott az aruház nagy választékról is, mert nemcsak a legdrágább, hanem az egyszerű kivitelű kocsik is képviselve vannak, öt forintos ártól kezdve. Vidéki rendeléseket is ritka figyelemmel eszközöl *Porter* Vilmos Nagy Aruháza. Naponta számos kocsit küld el 10 korona bevásárlásnál minden vevő életnagyságu fényképet kap teljesen ingyen, csupán a díszes papírkéretért térítendő meg 3 korona.

— **Dentolin fog-crème** a legkedveltebb fogszéplő. 1 tubus 50 fill. Vojtek és Weisz, Aradon.

— **T. Üzletfeleink** szíves tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papírkereskedő urat (Minorita-palota. — Telefon 265. szám) képviselősséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadói hivatalát érdeklő megbízásokat.

— **Ritka szerencse.** A 14674 sz. sorsjegyet, melyre a mai V. osztályú huzáson az osztály-sorsjáték 20.000 koronás főnyereménye esett, *Gaedicke* A. Budapest Kossuth Lajos-utca 11. adta el. E cég szerencséje a közönség körében már annyira közmondásosá vált, hogy mindenki csak ott akar venni sorsjegyet.

SPORT.

Athletikai viadalok.

— Az A. A. C. versenyel. —

Arad, szeptember 4.

Az Aradi Athletikai Klub az őszi sport szezon alatt összetett versenysket rendez, mely a maga nemében szintén új dolog Aradon. Bizonyos meghatározott időközben házi atletikai viadalokat rendez a klub s ezek győztesei egy-egy viadal alkalmával csupán egységeket kapnak. Három ily házi atletikai viadal pontjainak összegezése adja a végső eredményt, melynek alapján a két legtöbb ponttal bíró ezüst érmet s a harmadik bronz érmet kap.

Az első ilyen verseny e hó hó 6-án, vasárnap délután lesz klub Török Gábor-utcai sport telepén. A versenypálya, mint ismeretes, modern berendezésével már teljesen elkészült, sőt a tennisz pályák is felépültek s ezek már a tagok rendelkezésére állanak.

A vasárnapi verseny programját a versenyintézőség így állította össze:

1. 100 yardos síkfutás növendékek részére. 2. Súlydobás. 3. Távugrás. 4. Egynegyed angol mértföldes futás (1609 méter). 5. Súlyemelés (33 kilós súlyzóval alsó tartásból). 6. Rudmagasugrás. 7. 2000 méteres távgyaloglás. 8. Magasugrás. 9. Diszkoszvetés. 10. Ifjúsági csapat korlát-versenye.

A versenyt az AAC két csapata közötti füles labda mérkőzés követi.

Nevezési díj és nevezési zárlat nincs. A versenyszámokra a verseny napján is jelentkezhetnek tagjaink. A versenyek győztesei közül az első három pontot, a második két pontot, a harmadik egy pontot kap.

Vendégeknek a versenyekre negyven filléres tribünjegyet adnak ki, a tagok belépési díjat nem fizetnek.

A verseny után a klubhelyiségben társas összejövetel lesz.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Halálos vasuti katasztrófa.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 4.

Szomorú kimenetelű vasuti szerencsétlenség szolgáltatott anyagot arra a hosszú bűnügyi tárgyalásra, amely tegnap késő estig foglalkoztatta a szegedi kir. ítélőtábla bírót.

Még a múlt év február havában történt, hogy a szabadkai pályaudvaron a Budapestről jövő gyorsvonat nekirohant egy tehervonatnak. A vasuti karambolnak egy ember áldozatul esett, egy másik ember pedig nyomorékká lett.

A katasztrófa okozói ellen megindították a bűnügyi eljárást, amely két ember elítélésével ért véget. Ezt a megrendítő szerencsétlenséget tárgyalta tegnap a tábla.

A múlt év február 13-án este járta be a vasuti szerencsétlenség híre Szabadkát. A katasztrófa úgy történt, hogy a pályaudvaron egy gyorstehervonat tolatott. A mozdonyon Sámy László mozdonyvezető irányozta a gépet, amely 9 óra felé megállott a harmas vágányon, mert várták a Budapestről jövő 904. számú gyorsvonatot, amely a kettős vágányon szokott berobogni az indóházhoz. Egyszerre valaki elkiáltotta magát:

— Átmenni a kettősre!

A mozdonyvezető nem látta a sötétben a kiabálót, tehát megkérdezte:

— Ki beszél?

— A szolgálattevő tiszt.

Erre Sámy megindította a több kocsiból álló vonatot és áttért a kettős vágányra. Még meg sem állt a vonat, amikor teljes menetsebességgel berobogott a 904. számú budapesti gyorsvonat, amely siketítő robajjal vágódott a teherkocsikhoz.

A karambolnak áldozatul esett Pozmann József raktárnok, akit a két vonat teljesen összelapított. Bodor János alkalmazottnak a bal lábát és bal kezét vágta le a vonat. A mellett teljesen összeroncsolódott, amiből nagy kára támadt az államnak.

A szabadkai büntető törvényszék vizsgálatot indított a szerencsétlenség miatt. Három embert: Sámy László mozdonyvezetőt, Varga Márkus váltóőrt és Szendefi Elek vasuti tisztviselőt közveszélyes rongálás vétsége miatt vád alá helyezte. Ezek közül Szendefi ellen elejtették a vádat, mert beigazoódott, hogy nem ő adta az utasítást, Sámit és Vargát ellenben a két hó előtt megtartott tárgyalás alkalmával a szabadkai törvényszék elítélte. Előbbi három, utóbbit pedig négy hónapi fogházra.

Az ügy felebbezés folytán a szegedi kir. ítélőtáblához került, amely Vén András elnökelete alatt foglalkozott vele. Egész napon át tartott a tárgyalás és késő este hozták meg a határozatot, mely helybenhagyja ugyan az elsőfokú ítéletet, de nem vétségben, hanem büntetésben marasztalja el a vádlottakat.

§ Emlékei az édes pillanatokra. A budapesti büntető járásbírósnál ma egy csinos, fiatal asszonyka rágalmazás és becsületsértés miatt kérte elítélni D. Rezső kereskedelmi utazót, aki egy képes levelezőlapot küldött a férjes asszonynak ezzel a megjegyzéssel:

— Emlékei az édes pillanatokra!

A vádlott tagadta, hogy ő küldte volna a képes levelezőlapot a panaszosnőnek.

Panaszosnő: En hiszek önnek, de csak egy feltétel alatt.

Bíró: Haljuk a feltételt.

Panaszosnő: Jelentse ki D. ur ünnepélyesen hogy neki sem oka, sem joga nem volt ilyen levelezőlapot küldeni a cimemre.

Vádlott készséggel teljesítette a panaszosnő kívánságát, mire a bíró a további eljárást megszüntette.

Panaszosnő: Legyen szíves bíró ur, ezt a nyilatkozatot nekem írásban adni.

Bíró: Miért van önnek erre szüksége.

Panaszosnő: Muszáj megmutatni az uramnak.

§ Terényi Irma szabadlábban. A budapesti büntető törvényszék Terényi Irmát, az ismert kalandornőt, tudvalevőleg a Gyürky báró sérelmére elkövetett okirathamisításért vád alá helyezte s egyidejűleg kimondta, hogy Terényit 1000 korona kaució letétele mellett ideiglenesen szabadlábra helyezi. E határozat után Terényi Irma újabb kérvényt adott be a törvényszékhez, s szenvedő állapotára való hivatkozással az óvadék összegnek 600 koronára való leszállítását kérte, mert többet nem bírt összehozni, a fogház levegő pedig végzetes lehet reá nézve. A törvényszék a felhozott indokokat méltányosnak tartván, Terényinek

600 korona kaució lefizetése mellett szabadlábra helyezését rendelte el. Terényi e föltételnek megfelelően, tegnap este elhagyta a törvényszék fogházát.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDEÉS.

Aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 4.

A mai hetivásáron már meglátszott, hogy gazdánk a csépléssel készülöben vannak, mert ma rendkívül nagy hozatal volt. Az idén a mi környékünkön sok, de silány minőségű buza termett, mely ma feltűnően látható volt.

Hozatal buza mintegy 6000 mm.

Mai gabona-árak: Az árak, 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, korona értékben:

Buza I-ső minőségű 7.10—7.20.

Buza közép új 6.70—6.90.

Tengeri 6.50—5.90.

Rozs új névleges jegyzés 5.40—5.50.

Arpa új névleges jegyzés 4.90—5.—.

Zab új névleges jegyzés 4.80—4.90.

Budapesti ár- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, szeptember 4.

Déltőzsde. Buzakinál mérsékelt, vételkedv gyöngö. Lanyha irányzat mellett 20.000 métermázsa került forgalomba, 5 fillérrel olcsóbb árakon. Egyéb gabonaneműek közül rozs néhány fillérrel olcsóbb. Időjárás szép.

Esti tőzsde. Berlin 1/4, Páris 20 olcsóbb.

Zárás 12 órakor:

Buza októberre	7.38—7.39
Buza 1904. áprillásra	7.67—7.68
Rozs októberre	6.21—6.22
Rozs 1904. áprillásra	6.47—6.48
Zab októberre	5.42—5.43
Zab 1904. áprillásra	5.67—5.68
Tengeri szeptemberre	6.19—6.20
Tengeri 1904. májusra	5.36—5.37
Répe szeptemberre	—

Zárás 5 órakor:

Buza októberre	7.38—7.39
Buza 1904. áprillásra	7.63—7.67
Rozs októberre	6.20—6.21
Rozs 1904. áprillásra	6.47—6.48
Zab októberre	5.43—5.44
Zab 1904. áprillásra	5.65—5.66
Tengeri szeptemberre	6.19—6.20
Tengeri 1904. májusra	5.37—5.38
Répe szeptemberre	—

S z e s z ü z l e t.

— Szeptember 4. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers kása 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót.

Szárított mosók 12.80—13.— korona mmás. onként.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Szeptember 4. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogramm felüli súlyban — fillérig, öreg közép páronként 300—400 kilogramm súlyban — fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogramm felüli súlyban 116—7 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm súlyban 118—9 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő súlyban 117—8 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogramm felüli súlyban 118—9 fillérig, közép páronként 240—260 kilogramm súlyban 117—8 fillérig, könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban 114—5 fillérig.

Számlázás. Szeptember hó 1. napján volt készlet 43,847 darab, szeptember hó 2. napján főlajtatott 641 darab, szeptember hó 2. napján elszállított 453 darab, szeptember hó 3. napján maradt készlet 44,035 darab. Utat: Változatlan.

AKINEK

pénzre,
háztartásra,
segédre,
ispánra,
gazdatisztára,
kulcsárra,
takarítónőre,
kertészre,

gazdasszonyra,
mindenesre,
szakácsnőre,
szobalányra,
házmesterre,
nevelőre,
nevelőnőre
van szüksége

AKI

üzletet,
butort,
bort,
gyümölcsöt,
gabonát,
házat,
telket,

birtokot,
kocsit,
lovat,
egyenruhát
eladni vagy venni
kiván

AKI

férjhez menni
v. nőülmőni óhajt,
tanórákat,
lakást,
állást,
ellátást
keres vagy ad,

gyermeket
örökbe fogadni
vagy adni
szeretne,
tanulót felvenni
kiván

az

Aradi Közlöny
kishirdetési rovatát
használja,
ez biztosan eredményre vezet!

REGÉNY-CSARNOK.

A toltek kincse.

— Képzett regény. —

Írta: Ritt Gyula.

[32]

(Folytatás.)

— Bondár, keljen föl, a nap már a hátára süt! — rázott föl álmaimból Cyrano én és álmosan nyitottam föl szememet és pislogva tekintettem reá. Majd hirtelen fölültem és körülnéztem. A távolból a Sas-hegyek kincses ormái integettek felénk. Hamar magamhoz tértem. S amíg társaimnak elbeszéltem csodás álmomat, amin jozult kacagtak, elköltöttük reggelinket. A zöld pálmák levelei között reggeli hűs szellő keringőzött, és mi elindultunk előre, csak előre..

E különös álom, minek megfejtését nem tudtam magamnak megmagyarázni, annál kevésbé, mert soha sem foglalkoztam különösképen a kincsekkel, az egész uton fogva tartott.

Minthogy már közel voltunk a célhoz, mind-egyikünk saját gondolataival volt elfoglalva s haladásunkban mintegy észrevétlenül értük el a Sas-hegyek lábát. Buján virágzó völgyek vetődtek körül azt a magasra törő kőtömeget, melytől már csak pár száz lépés választott el bennünket. Szívszorongva, fáradhatatlanul haladtunk előre, arcunkról nem tudtuk eltüntetni azt a kifejezést, amit vágyunk, kíváncsiságunk rajzolt reá, — ismerni az ismeretlent.

Es végre ott álltunk a hegyóriás előtt, ami egy emberalakot képviselt. Az emberi munka egy páratlan remeke, felhőkbe nyúló alkotás volt az a kőszobor, ami hatalmas méreteivel a hegyek fölé terjeszkedett. Itt volt hát, a toltek kincsesháza és mi lázas sietséggel a bejáratot kutattuk. Már késő este lett és a bejáratnak semmi nyomát sem találtuk.

Alig pirkadott a regg, újra hozzáfogtunk lázas sietséggel a fölfedező munkához. Az egész szobrot körülkutattunk, de hiába. Elfáradva dőlünk le a pázsitra egy kis pihenőre. Cyrano egy bokor hűs, árnyas lombjai alá dült, de abban a pillanaton megmozdult a virágos gyeper és sülyedni kezdett alatta a föld. Hirtelen fölugrott felkelyéről és bennünket is odaszóltott. Nem kellett kétszer hívnia. Egyszerre ott termettünk s amidőn elmondta, hogy mi történt vele, óvatosan széjjelcsúsztunk a föld gyepetakaróját, elhordtuk a földet és egy félrecsúszott kőlapra akadtunk. Nagy fáradtsággal és erőfeszítéssel elmozdítottuk helyéből s aztán a bámulat kiáltása hagyta el ajkunkat. A napvilágtól kevésbé megvilágított lépcső tűnt szemünkbe, melynek fokai mélyen a földben, a sötétségben veszttek el.

— A bejárás! — hangzott fel hirtelen hár-munk ajkáról a szó és a kincsekhez vezető lépcsőre minden tévovázás, gondolkodás nélkül ugrottunk. A lépcső nem vezetett valami nagyon mélyre, sőt később úgy tűnt föl, mintha már magasabban járnánk a bejáránál. Sok száz lépcsőre kapaszkodtunk fel, ami egy tágas helyiségbe vezetett bennünket. A terem egészen meg volt világítva. Két hatalmas körablak nyújtotta a világosságot, melyen keresztül az ég kékségére esett tekintetünk. Az ablakhoz is lépcsők vezettek föl s mi gyorsan fölhaltunk rajta. Innen festői kilátás nyílt a hegyek fölött a közelben elterülő mezőségre, pálmaligetekre és a távolban csillogó fehér hegyek hótakart mezőire. Az ablaknak mintegy két láb széles párkánya volt, még egy lépés és mi szédületes magasságban a kőóriás tetején, a szabadban voltunk. A kőbálynak oly széles szemöldökén, melyen kényelmesen sétálhattunk, leültünk, de a szédület olyannyira erőtt vett rajtunk, hogy csakhamar visszamásztunk a bálvány fejébe. Itt véget érne utunk? — az lehetetlen, tanakodtunk egymás között és újra kutatni kezdtünk újabb ut után. A bálvány szája tájé-kán egy sarokban, egy ismeretlen tárgyra akad-tunk, melyben Cyrano megbottlott és fölbukott. Fölemelte és a világosság felé tartotta.

— Fáklya! — kiáltott föl, mindnyájunk nagy öröme, s mi rögtön meg is gyújtottuk, ahogy visszafelé indultunk, mert a bálvány fejében semmi újabb nyomra nem akadtunk, melyen tovább lehetett volna haladni. A lépcső egy a dereka táján, elágazott, amit jövet a sötétben nem vettünk észre. Rögtön erre fordul-

tunk, ami szintén a mélybe vezetett. Bent le-hettünk már a föld gyomrában, mikor a lép-csők véget értek és lapos kőszikán haladtunk tovább. E folyosó egy ísaragott kőfalnál ért vé-gel, melynek sarkába egy hatalmas ajtó volt bevágva. Egy roppant nagy kőbe vást helyiség-be léptünk, amit fáklyánk kísérteties fénye csak közöttünk kis téren világított meg. A te-remben egy hosszú emelvényen, ülő emberi alakot vettünk ki a homályból. Cyrano kíván-esian lépett az elsőhöz, de fáklyánk szemlato-mást fogott és ama ijesztő tudat: ha ez elég, akkor az örök sötétség réme fog kísérni ben-nünket, gyors sietésre ösztönözött bennünket. Sietve haladtunk át a termen, amelyből egy ki-sebb, de azért elég tágas terembe jutottunk. A küszöbön a hirtelen meglepetés egy pillanatra megakasztá lépteinket. Fáklyánk fénye ezer és ezer tárgyról tükrözött vissza.

Tehát nem volt álom: a kincs valóban lé-tezett. Szinte reszketve, nehogy ez álomba illő kép, mint illúzió rebbenjen el, ha zörejt oko-zunk, mintegy félve, nesztelenül léptünk köze-lebb. Es ez nem volt álomkép, nem volt bűvös káprázat. A kincs ott feküdt előttünk, mérhe-tetlen mennyiségben, csak kezünket kellett érte kinyujtanunk. Lassanként szemünk is hoz-zászokott a homályhoz és a terem végeig átte-kínthettük.

(Folytatása következik.)

Vasúti közlekedés.

— Érvényes 1908. évi május hó 1-től. —

ARADROL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Gyorsvonat délután 4.21	Személyvonat d. u. 3.22
Személysz. tv. d. u. 4.45	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. v. Szolnokról este 9.—
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 8.59
Gyorsvonat délután 12.11	Gyorsvonat reggel 8.08
Soborsinról délután 2.04	Személyvonat d. e. 10.50
Személyvonat d. u. 4.07	Radnáról délután 2.36
Radnára délután 6.35	Gyorsvonat délután 4.06
Gyorsvonat este 7.18	Radnáról vas. és ün. e. 8.13
	Személyvonat este 9.05
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.15	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.59
Szeged felé:	Szeged felől:
Személyvonat reggel 5.—	Személyvonat reggel 8.35
Vegyesvonat reggel 7.10	Vegyesvonat este 7.06
Személyvonat d. u. 4.11	Személyvonat este 10.33
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Gurahonczról szm. r. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Gurahonczra szm. du. 4.30	Személyvonat este 6.46
	Pankotáról sztv. este 9.20

Motormenetek

Arad—Szabadkától és Battonya között.	Arad p. u. Kisjenő-Erdőhegy és Pankota között.
Battonya felé reggel 8.—	Battonya felől reggel 6.02
Battonya felé d. u. 12.26	Battonya felől d. u. 12.04
Battonya felé este 7.11	Battonya felől d. u. 4.05
Kisjenő felé délelőtt 11.25	Pankota felől reggel 5.48
Pankota felé este 7.20	Kisjenő felől délután 2.51

Menetrend a hadgyakorlatokra.

Soborsin—Tóvis között.	M.-Radna—Szeged-Rókus között.
Szeptember 7-én:	Szeptember 8-án:
Soborsin ér. délután 5.11	M.-Radna ind. d. e. 10.50
Soborsin ind. délután 5.18	Paulis délelőtt 11.03
Zám délután 5.49	Györök délelőtt 11.34
Maros-Illye este 6.23	Glogovac délelőtt 11.57
Branyicska este 6.38	Arad ér. délután 12.10
Déva este 6.58	Arad indul délután 12.20
Piski érkezik este 7.12	Sofronya ind. d. u. 12.39
Piski indul este 7.22	Kurtics délután 12.53
Szászváros este 7.46	Lőkőháza délután 1.16
Alkenyér este 8.05	Kétegyháza délután 1.40
Alvinc este 8.27	B. Csaba ér. d. u. 2.04
Gyulafehérvár este 9.03	B. Csaba ind. délután 2.35
Tóvis érkezik este 9.30	Csorvás délután 3.12
Allos—Mária-Radna között.	Orosháza délután 3.43
Szeptember 7-én:	Vásárhely Kutas d. u. 4.05
Allos indul délután 2.30	H. M.-Vásárhely d. u. 4.40
Temes-Hidegkut d. u. 2.45	H. M.-V. Népker d. u. 4.45
Lippa délután 3.06	Algyő délután 5.09
M.-Radna ér. d. u. 3.10	Szeged-Rókus ér. d. u. 5.26

NAPIREND.

Szeptember 5. Szombat. Róm. kath. naptár: Lőrinc.
— Protestáns naptár: Lőrinc. — Izraelita naptár: Sa bat, Ki-Thece. — Görög-keleti naptár (augusztus 23.): Farkas.
— A nap két 5 óra 9 perckor, nyugszik 6 óra 15 perckor
Kölessy-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szom-baton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepna-pokon zárva. Helyiség: Erőly-museum helyisége mellett illesterem.
Időjárás. A központi meteorologiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjá-rás várható: Száraz, meleg.

Antiquar iskolakönyvek még mindig kaphatók Ingusz I. és fia

könyvkereskedésében

ARADON, Weitzer János (Templom)-utca, a polgári
fiúiskolával szemben,

Hatósági orvosi felügyelet alatt fertőtlenítve.

ELITE kávéház Asztalos Sándor-u.

Grand Concert Varieté

Esténként

varieté előadás.

A műsorból kiemelendő:

Raai Eleki

a jelenkor legjobb és legszebb excentrik ének-és táncművésznő, Eleki magyar, francia, angol, német és orosz ének és táncokat mutat be. Eleki mint Cacke-Walke táncosnő, Eleki a jelenkor legbájosabb excentrik akrobathikus grotesk táncával, melylyel esténként óriási sikert arat, továbbá fellépte

Frühwald Miel,

bécsi koloratur énekesnő.

Ormay Lujza,

schansonette.

Várady Pál,

mint Göre Gábor, Dankó Pista összes dalaival.

Kissery,

nemzetközi dalkomikus és operanékes.

Etel, Ilon, Mariska, Róza,
Erzsike

magyar énekesnők és chansonettek.

Pataky Ferenc,

humorista.

Esténként két mulattató bohózat.

Még csak néhány este adatik

Az alsós párti a bíróság előtt.

A n. 6. közönség becses pártfogását kéri

Az igazgatóság.

Kitűnő ételek, italokról és pontos kiszolgálásról gondoskodik

Büfé, Lövy Ignác.

Kezdete 8 órakor. Belépti-díj I-ső sorok 50
kr., II. 30 kr.

Magy. kir. államv. üztv. Aradon.

24698—1903. I. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet a piski állomáson létesítendő kezelési és lakóépület építése és azzal kapcsolatos munkákra.

A költségvetés, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint az 1887-ben kiadott általános és részletes feltételek Aradon a magy. kir. államvasutak üzletvezetőségének pályafentartási osztályában a hivatalos órák alatt 3 korona lefizetése mellett átvehetők és a vonatkozó tervek megtekinthetők.

Az ajánlatokat legkésőbb 1903. évi szeptember hó 25-én déli 12 óráig kell benyújtani, alulírott üzletvezetőség általános osztályánál.

Az ajánlatokat egy koronás, az ajánlat mellékleteitivenként 30 filléres béléssel ellátva, lepecsételve és a következő felirattal kell benyújtani:

„Ajánlatok a piski kezelési- és lakóépület építési munkákra“

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1903. évi szeptember hó 24-én déli 12 óráig 2000 azaz Kettőezer korona bánatpénzt kell a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetőségének gyűjtőpénztáránaál akár készpénzben akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban letenni.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlatához nem csatolandó.

Az értékpapírok a legutóbbi jegyzett árfolyam szerint számítanak, de névértéken felül számításba nem vétetnek. Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául. Távirati úton tett ajánlatok figyelembe nem vétetnek. Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti vevénnyel adandók fel. Az ajánlatok feletti döntés határideje a pályázati határidőtől számított 2 hétben állapítatik meg, a bánatpénzek visszaadása pedig a döntéstől számított 8 napon belül eszközöltetik.

Kelt Aradon, 1903. augusztus hó 25-én.

Az üzletvezetőség.

(Utánnvomas nem díjaztatik.)

Magyar királyi Államvasutak.

99521—1903. sz.

Pályázati hirdetmény.

Pénztárkezelőnél zubbonyok, altiszti és szolgai kész egyenruhák szállítására, valamint az ezen kívül a bundabélésű köpenyekhez való posztónak szállítása iránt.

A magy. kir. államvasutak igazgatósa az 1903. év október hó 1-től 1908. év december hó 31-ig évenként szükséges mintegy 260 drb. pénztárkezelőnél zubbony bőrvél, mintegy 3000 drb. altiszti felöltő, mintegy 4400 drb. altiszti és hivatszolgai téli posztó nadrág, mintegy 8700 drb. altiszti és hivatszolgai nyári mosó nadrág, mintegy 17000 drb. altiszti nyakraváló, mintegy 7500 drb. altiszti nyári sapka, mintegy 50 drb. altiszti borsapka, mintegy 7600 drb. altiszti posztó zubbony, mintegy 170 drb. hivatszolgai felöltő, mintegy 140 drb. hivatszolgai kabát, mintegy 300 drb. hivatszolgai nyári sapka, mintegy 350 drb. hivatszolgai posztó zubbony, mintegy 5800 drb. szolgai posztó köpeny, mintegy 8400 drb. szoltéll posztó nadrág, mintegy 16700

drb. szolgai nyári mosó nadrág, mintegy 200 drb. szolgai borsapka mintegy 9500 drb. szolgai nyári sapka, mintegy 9700 drb. szolgai posztó zubbony, mintegy 16600 drb. vászon zubbony és továbbá mintegy 6000 méter altiszti és kapusi bundabélésű köpenyekhez való sötétkék posztó szállítása iránt nyilvános pályázatot hirdet.

A nyári mosó nadrágokból az 1904-ik évben a szükséglet kétszer annyit fog kitenni.

A szolgai vászon zubbonyokhoz való csakis, vászon szállítása a magy. kir. államvasutak igazgatósa részéről 1905. július 31-ig szerződésileg folyó méterenként 68 fillér egységáron biztosítva lévén, azon ajánlattevő, ki a vászon zubbonyok szállítására pályázik, tartozik említett időpontig a csikos vásznat készpénzfizetés mellett, a magy. kir. államvasutaktól átvenni.

Az ajánlatok az 1903. évi szeptember hó 15-ig beterjesztendők, a bánatpénzek pedig a megelőző napon déli 12 óráig beküldendők.

Az egyenruhák, a magy. kir. államvasutak központi szertárában (Budapest-Józsefváros állomás) letéteményezett minta szerinti kivitelben szállítandók.

A pályázatra vonatkozó részletes feltételek, szintén az általános és különleges szállítási feltételek A III. szakosztálynál, valamint minden üzletvezetőségénél megtekinthetők vagy a megállapított ár előzetes lefizetése mellett a magy. kir. államvasutak budapesti nyomtatványtáránaál posta útján meg is rándelhetők, megjegyezvén, hogy a 122291—96 sz. általános szállítási feltételek minden egyes példányáért 50 fillért fizetendő.

A feltételeknek posta útján való megküldése esetén 20 posta költség is beküldendő.

Budapest, 1903. évi augusztus hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnvomas nem díjaztatik.)

25307—1903. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet a Kigyós állomáson létesítendő magasépitményekre és azzal kapcsolatos munkákra.

A költségvetés, a szerződési tervezet, az ajánlati minta és a pályázati feltételek Aradon a magy. kir. államvasutak üzletvezetőségének pályafentartási osztályában a hivatalos órák alatt 2 korona lefizetése mellett átvehetők és a vonatkozó tervek megtekinthetők.

Az ajánlatokat legkésőbb 1903. szeptember hó 19-én déli 12 óráig kell benyújtani, alulírott üzletvezetőség általános osztályánál.

Az ajánlatokat egy koronás, az ajánlat mellékleteitivenként 30 filléres béléssel ellátva, lepecsételve és a következő felirattal kell benyújtani:

„Kigyós állomáson előállítandó magasépitmények építési munkákra“

Az előállítandó magasépitmények következők: egy emeletes III. rendű felvételi épület, egy ketős emeletes órház, egy gazdasági udvar 2 rekesszel, egy szabadon álló árnyékszék III. oszt. felvételi épülethez, egy személtverem, két sütőkemence, egy kut az órházhoz, órházi melléképület négy lakó számára és két órbódé.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1903. évi szeptember hó 18-án déli 12 óráig 1500, azaz Egezeröt száz korona bánatpénzt kell a magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránaál akár készpénzben akár állami letétekre alkalmas értékpapírokban letenni.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlatokhoz nem csatolandó.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számít.

tanak, de névértéken felül számításba nem vétetnek. Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául. Távirati úton tett ajánlatok figyelembe nem vétetnek. Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti vevénnyel adandók fel. Az ajánlat feletti döntés határideje a pályázati határidőtől számított 2 hétben állapítatik meg, a bánatpénzek visszaadása pedig a döntéstől számított 8 napon belül eszközöltetik.

Aradon, 1903. szeptember hó 1.

Az üzletvezetőség.

6201—1903. tükvi sz.

Árverési hirdetmény kivonat.

A borosjenői kir. járásbírósa, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az aradi ipar- és népbank aradi cég és csatlakozóknak kimondott Löwy Hermann aradi, Korponai József kontratói, kisk. Pántye György és kisk. Pántye Juon (kiskoru képviselője dr. Szathmáry Béla) borosjenői lakosok végrehajtóknak, Szavoi Imre bjenői lakos végrehajtást szenvedő elleni 2420 kor., 750 kor., 30 kor., 35 és 38 kor. tökékövetelés és járulékaí iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte, minek folytán az aradi kir. törvényszék, a bjenői kir. járásbírósa területén fekvő és a bokszei 420. sz. telekjegyzőkönyvben A. I. 1. sor. (1153., 1155., 1157., 1158. 1160.) hrszámú ingatlan 892 kor. kikiáltási árban az 1903. évi szeptember hó 28-ik napján délelőtti 10 órakor Bokszei közszékházánál megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladatni, u. m:

1. Ha a kikiáltási áron felül ígéret nem tétetik, az elárverelendő ingatlan a kikiáltási áron alól is el fog adatni.

2. Árverési kívánók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 89 kor 20 fillért készpénzben, vagy az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. 60. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

3. Vevő köteles a vételért 3 egyenlő részletben és pedig az első az árverés jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt, a másodikat ugyanazon naptól számított 30 nap alatt, a harmadikat ugyanazon naptól számított 45 nap alatt, minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számított 6%-os kamataival együtt szabályszerű letéti kérvény kapcsában az 1881. december 6-án 39425. I. M. sz. alatt kelt rendeletben előírt módon a buttyini kir. adóhivatalnál, mint bírói letétpénztárnál befizetni. A bánatpénzt a bíróság az utolsó részletbe fogja beszámítani.

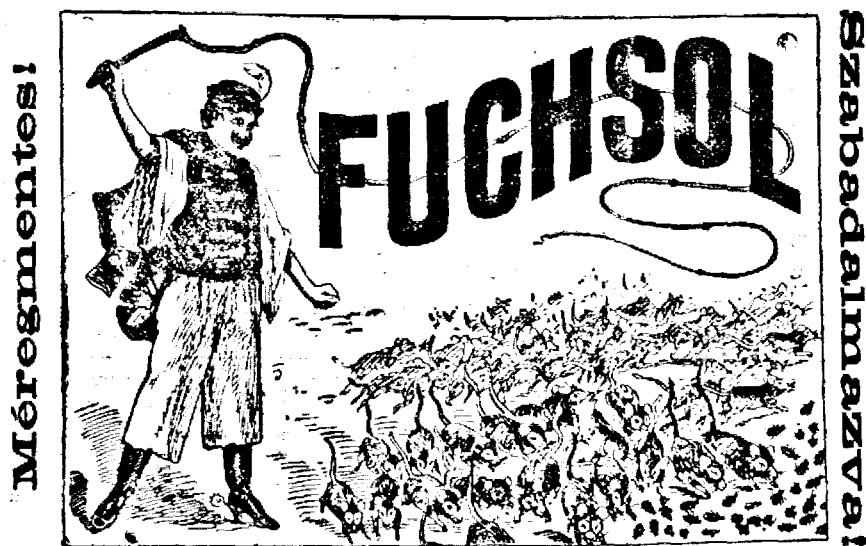
4. Vevő köteles az épületeket a birtokba vétel napjától tűzkár ellen biztosítani és a biztosítási bárcazt ugyanazon naptól számított 15 nap alatt ezen bíróságnál bemutatni.

Az árverési feltételek többi pontja a hivatalos órák alatt ezen kir. járásbírósa telekkönyvi hatóságánál Bokszei, Borosjenőn és Monyoró községek előjáróságainál megtekinthetők.

Borosjenőn, 1903. évi július hó 14-én. A borosjenői kir. járásbírósa, mint telekkönyvi hatóság.

1929

Székely, kir. albiró.

Cs. és kir. katonai hatóságok, kir. hatóságok fogházak fölött, kórházak, megyei hatóságok, városi hatóságok és községek, erdészeti hivatalok, zárdák, pékek, mészárosok, hentesek és magánosok kéretnek szives figyelmüket a nemrég feltalált **Fuchsol** emérgmentes „Fuchsol-vegykésztményre“ fordítani.

kipusztítja az összes rágóállatokat és pedig, patkányokat, házi- és mezei egereket, emberekre és házi állatokra való veszély nélkül.

kipusztítja az összes férgek, ugymint poloskát, bolhát, muszkát, molyt stb. a fajzattal együtt.

MINDEN állatnemnek egy külön szer. Megrendelhető vidéki városokban. gyógyszerészeknél és fűszerkereskedőknél.

Aradon kapható: Steinitzer N., Hegedüs Gyula, Braun N. A., Fejér Gyula, Vojtek és Weisz, Krausz Elemér és Társai, valamint Vojtek Kálmán uraknál. — Ahol nem kapható közvetlenül szállít.

„FUCHSOL“ vegyi-laboratorium
Ujházy Árpád és Társai
POZSONY, Vörösmarty-utca 7.

KST Törvényesen védve! TM

KST Olasz! TM

APRÓ HIRDETÉSEK.

Egy gyakornok

felvétetik Bing Edénél. 1918

Délutáni foglalkozást,

lehetőleg írásmunkát keresek. Czim a kiadóhivatalban.

Arad legnagyobb

óra és ékszerraktára.

Iskolás deákok részére pontosan járó órák 5 koronától kezdve kaphatók

DEUTSCH IZIDOR

órák és ékszerésznél

ARAD, TEMPLOM-UTCA

Minorita-palota.

Tört arany, ezüst és

zálogcédulák 1897

a legmagasabb árban megvételik vagy becseréltetik.

Szegelcsőbb bevásárlási forrás.

Üzlet eladás.

Egy már évek óta fenálló fűszer és csemege

sarok üzlet

dohánytözsdevel, italmérési joggal, szép forgalom, más vállalkozás miatt

azonnal eladó.

Bővebb felvilágosítást ad König Lipót, Lippa. 1862

Arad legrégibb kerékpár és varrógép javító műhelye és raktára, Szabadság tér 7. sz.

Hammer Vilmos

villany-műszerész.

Telefon szám 96.

Elsőrendű drezdai kerékpárok.

Raktáron

Singer karikahajós varrógépek

műhelyezésre, továbbá

szájtalan járású Singer varrógépek 32 forintért öt évi jótállás mellett.

Villanycsengő

és

1891

telefon-berendezést

szakszerűen és jótállás mellett vállalok. — Nagy raktár kerékpár és varrógép alkatrészekben.

Pályázati hirdetmény.

Az aradi mészáros és hentes szakcsoporth részéről pályázat hirdettetik egy az aradi közvágóhidon létező

béltisztító

vállalatra.

Pályázati határidő folyó évi október hó 15.

A pályázó tartozik 1000 korona biztosítékot letenni.

Érdeklődők forduljanak Glück Károly szakcsoporthi elnök urhoz vagy Ehek István jegyző urhoz. 1903

Nagymennyiségű

I é c z

eladó

az Aradi Nyomda Részvénytársaságnál.

3459—1908. tkvi. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az aradi kir. törvényszék, mint telekvi hatóság közhírré teszi, hogy az Aradi Ipar és Népbank végrehajtónak, Vadas Julianna és Király Mária végrehajtást szenvedők elleni 600 korona tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében az aradi kir. törvényszék területén lévő, Aradváros területén fekvő, a 2452 számú telekkönyvben A. + 1., sor 2987 hrsz. a. Sirló utcában felvett 26. számú ház, udvar és kertből álló ingatlan az árverést 1884 korona ezennel megállapított kikiáltási árral elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1903. évi szeptember hó 19. napján délután 3 órakor az igazságügyi palota I-ső em. 88. sz. község-házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatul fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 188 koronát készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 8888. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Aradon, 1908. évi május hó 7-ik napján, a kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Zubor,

1930

kir. tszéki bíró.

Szépítsd arczodat

— ha nem akarsz pénzt hiába kidobni — a világhírű

Hajós-féle

IBOLYA-CRÉMMEL

A bőr által rögtön felszívódik. Remek hatása, többször kintuntetett a hölgyközönség által legjobbnak elismert készítmény. Eltűntet rövid idő alatt szeplőt, májfoltot, bibircsot, bőrvörösséget és mindennemű arcztisztatlanságot.

Egy tégely ára 1 korona.

Ibolya-crème szappan 70 fill.

Ibolya-hőlypor fehér, rózsaszín és krém színben I doboz I K. 20 f.

Ibolya-tej nappali használatra I kor.

Bevásárlásnál csakis HAJÓS-féle készítményeket tessék elfogadni.

Kapható a készítő feletalálónál:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyszerészeti laboratóriuma 126

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben,

továbbá Ring Lajos, Romszay Mihály, Tábor Gyula (Gáj) és Vojtek Kálmán gyógyszerész uraknál Krausz Elemér és Társai, Vojtek és Weiss droguista uraknál.

Menjünk anyám!! Hová? FRANK LEO férfi-, fiu- és gyermek ruha áruházába,

Andrassy-tér 9. sz., (az új minorita templommal szemben), hol most, az iskolaidény beállításával a legújabb, legdivatosabb, s legolcsóbb ruhát kapunk, és pedig:

Fiu-öltönyök:

12—17 éves növendékek részére.

Jó chawlot-öltöny 6 kor. és idényre 10 kor.
Kittűnő tartós iskola-öltöny 6 kor. és idényre 11—14 k.
Finom kamgarn különféle színben 15—18 kor.
Különlegességek divatos oldal 20 kor. és feljebb, azsebbel, finom kivitelben.

Gyermek-ruhák:

3—12 éves gyermekek részére.

Ószi kétsoros viselő öltöny 6 kor.
Nagyon tartós Loden-öltöny 7—8 kor.
Valódi szolnai 11 kor.
Különlegességek finom kamgarnból díszes kivitelben 12—14 korona és feljebb.

1879

Ószi férfi-öltönyök:

Jó chawlot-öltöny 16 korona.
Finomabb öltöny 18—20 korona.
Középfín. kamgarn-öltöny 22—24 korona.
Kittűnő tartós öltöny valódi szolnai Lodenből 26—30 kor.
Egész finom új divatu kamgarn-öltöny 32—38 k.
Különlegességek a legfinomabb francia kamgarnból 40—48 korona.

Ószi felöltők:

Jó szürke chawlot felöltő 20 kor.
Kittűnő minta Doubl felöltő 24—30 kor.
Valódi kamgarn többféle színben 24—30 korona.
Különlegesség egész finom felöltőben 32—44 korona.

Szolid jelv!

Külön mérték szerinti osztály!

Pontos kiszolgálás!